

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—. — Poštno-čekovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Naši moški mladini!

Papež Pij XI. je v svoji znameniti okrožnici o vzgoji krščanske mladine, ki jo je izdal poslednji dan lanskega leta, med drugim zapisal te-le besede: »Jasna je izredna važnost krščanske vzgoje ne samo za posameznike, ampak tudi za družino in vso človeško družbo; zakaj popolnost človeške družbe se ravna po popolnosti njenih delov. Iz navedenih razlogov je takisto jasna tudi, lahko rečemo, neprekosljiva odličnost krščanske vzgojnega dela; saj hoče končno dušam gojencev priskrbeti večno srečo v nebesih, človeški družbi pa največjo blaginjo, ki je na tem svetu sploh mogoča, in to na najbolj uspešen način, ki je za človeka sploh mogoč, namreč v sodelovanju z Bogom v svrhu spolnitve posameznikov in vse družbe, kolikor vprav vzgoja vtisne duši prvo najbolj živo in najbolj trajno navodilo za življenje po znanih besedah knjige Pregovorov: »Če se mladenič navadi svoje poti, ne bo krenil z nje tudi kadar bo star.«

Na temelju navedenih besed sv. Očeta se obračamo ravno do vas, mladeniči. V tistih letih ste, ko je treba, da prejmete v svoje duše, da se poslužimo besed sv. Očeta, najbolj živo in najbolj trajno navodilo za življenje. Od tega, kakšno je to navodilo, bo odvisna vaša bodočnost in vsa vaša sreča do groba in tudi preko groba. Kakšno življenjsko navodilo prejmete? Ako niste v krščanskih društvih, ako ne čitate krščanskih knjig in časnikov, je jasno, da ne prejmete krščanskega navodila. Navodilo, ki se vam daje, je ali svobodomiselnost ali socijalistično ali bogve s kako zunanjo zmernostjo in nepristranostjo pobarvano, samo krščansko ni.

Ker vam je treba krščanskega življenjskega navodila, so za vas potrebna krščanska vgojna in prosvetna društva. Taka društva so vaši pravi prijatelji. Brez prijateljstva mladi človek ne more izhajati. Zato že sv. pismo stare zaveze izjavlja, da tisti, ki najde dobrega prijatelja, najde zlato. In res! V krščanskih prosvetnih organizacijah, najsi imajo to ali drugo obliko in ime, se vam nudi zlato prave izobrazbe in vzgoje. To, čemur si se v mladih letih priučil, tvori za te zaklad, ki boš iz nje ga v poznejših letih vedno črpal, pa ga ne boš izčrpal, ker ga boš neprestano dopolnjeval in spopolnjeval. Stanovska

izobrazba ti bo oskrbela kapital, ki bo za tebe veliko večje vrednosti nego gmotni obratni kapital, ki ti bo na razpolago za tvoje gospodarjenje. Splošna izobrazba te bo usposobila, da boš ravnal, živel in deloval kot omikan član človeške družbe. Krščanska vzgoja, ki gre vzporedno s pravo izobrazbo, pa ti bo nudila to, kar stori požlahtnenje mlademu drevesu. Veliki vzgojitelj Slomšek je v svoji lepi knjižici za mladeniče »Življenja srečen pot« zapisal te pomenljive besede: »Ako se mlado drevesce ne požlahtni in se divjaku žlahtna mladika ne vcepi, tudi staro drevo žlahtnega sadu rodilo ne bo.«

In ravno poslednje se danes bolj zamenarja, kakor kdaj poprej, namreč to, kar Slomšek imenuje požlahtnenje mladega drevesca. Je premalo, veliko premalo samopremagovanja, duha zatajevanja, odpovedi in krotjenja strasti, zato pa preveč, veliko preveč jezljivosti, sirovosti, maščevalnosti, divjaštva, pohlepnosti in razuzdanosti. Kako zlo je to za posameznike in za družine, je jasno brez vsakega posebnega povdarjanja. Vi, mladeniči, ki ste dobri ter bi radi v dobrem napredovali, ste sami o

tem globoko prepričani in zato večkrat predlagate iz iskrene želje vzniklo vprašanje, kako bi se tok slabega, ki v povojnem času tako bohotno teče ter narašča, dal če ne popolnoma ustaviti, pa vsaj krepko zaježiti. Taki jezovi proti toku slabega so krščanske vzgojne in prosvetne organizacije. Pristopije njim! Kjer jih ni, naj se ustanovijo. Pristopite zlasti našim prosvetnim društvom ter ustvarite v njih svoje mladeniške zveze ali odseke pod katerimkoli naslovom!

Naposled še ena beseda. Sv. Oče govori v navedenih besedah svoje okrožnice o »neprekosljivi odličnosti krščanske vzgojnega dela«. Da, odlično je to delo, odlični pa so tudi tisti, ki ga vršijo. Takih odličnjakov pa žalibog ni dovolj, vsaj toliko jih ni, bolikor bi jih moralo biti. Premalo jih je, danes veliko manj, nego jih je bilo v prejšnjih letih. In vendar je to delo danes še bolj potrebno, nego v pretekli dobi. Zato pa naslovimo na vse prijatelje naše mladine in našega naroda v smislu okrožnice sv. Očeta poziv in prošnjo: Na krščansko vzgojno delo! Na delo krščansko za našo mladino, osobito za moško šoli odraslo mladino, ki je danes pretižo večje nevarnosti nego prej! Sedanja čas in njegova naloga nujno in brezodložno zahteva takšno delo.

Banovinske davščine.

Ban dravske banovine je objavil v »Uradnem listu« dne 16. aprila uredbo o banovinskih davščinah za kritje izdatkov banovinskega proračuna. Za leto 1930/31, potrjeno po naredbi finančnega ministra od svetnika Tošiča. Ta uredba je stopila v veljavo 16. aprila, pobiranje davščin pa se bo vršilo počenši s 1. aprilom. Razveljavljene so vse uredbe prejšnje mariborske in ljubljanske oblasti. V dravski banovini se bodo pobirale te davščine, odnosno doklade:

Banovinska doklada na državne neposredne davke.

Na vse neposredne državne davke (zemljarino, zgradarino, pridobnino, družbeni davek, rentnino, uslužbenki davek) se pobira 40% banovinska doklada, ki jo odmerjajo in pobirajo davčne uprave. Te doklade so predvidene v proračunu v znesku 30.8 milijonov Din, dočim so bile v obeh lanskih proračunih ljubljanske in mariborske ob-

lasti predvidene skupaj z 9.33 milijoni Din. V mariborski oblasti se je pobiralo 50% na staro občno pridobnino, 50% na rentnino, 25% na družbeni davek in 50 odstotkov na uslužbenki davek, dočim sta bili zemljarina in zgradarina brez oblastne samoupravne doklade.

Banovinska davščina na plesne prireditve in veselice.

Za vsako javno plesno prireditev se plačuje v mestih in kopališčih taksa od 300 Din, v trgih 180 Din in v ostalih krajih 80 Din in se more v mestih in kopališčih pavšalirati. Plesne šole so takse oproščene, če se ne točijo alkoholne pijače. Za vsako podaljšavo policijske ure se plačuje v mestih in kopališčih 100 Din, v trgih 60 Din in v ostalih krajih 30 Din ter se lahko pavšalira. Ti dve davščini pobirajo oblastva, ki izdajajo tozadevna dovolila in se dovolilo ne sme izdati, če banovinska taksa ni plačana. Dalje se na vse prireditve,

za katere se plačuje od vstopa 20% državna taksa po tar. post. 99 a pripomba 5, to je na prireditve varijetejev, kaba-retov in sličnih nočnih prireditiv, pobira 50% banovinska doklada. Kinematografska podjetja plačujejo 4% banovinsko takso od vrednosti vstopnic. V mariborski oblasti je doslej obstojala 50% doklada za varijeteje in slične prireditve (kakor sedaj), 50% doklada k državni taksi na potroške v hotelih, gostilnah itd., ki odpade, davščina na ponočni obisk gostiln, kavarn, barov in kartanje ter na podaljšanje policijske ure in 25% doklada k državni taksi na kinematografske vstopnice.

Banovinska taksa za sečnjo gozdov.

To je za naše kraje nova davčna oblika. V proračunu je donos te takse predviden v višini pol milijona Din. Taksa za sečnjo gozdov znaša 2% od prodajne cene lesa, odnosno od vrednosti posekanega lesa, namenjenega za prodajo, pri čemer se kot prodajna cena, odnosno vrednost računa vrednost na panju. Ta taksa se ne plačuje za les, ki ga porablja industrialec iz lastnega gozda kot sirovino za industrijske izdelke in tedaj, če izkupiček za les v koledarskem letu ne presega 5000 Din.

Takso plačuje praviloma kupec, lastnik pa, če predeluje les le zaradi prodaje in ne uživa gornje oprostitve. Vsako sečnjo morata prijaviti prodajalec in kupec, preden se sečnja začne, in sicer občinskemu uradu, v čigar okolišju je gozd ter morata navesti prodajno, odnosno kupno ceno (na panju) in predložiti v overovljenem prepisu eventualno kupno pogodbo. Občinski urad predloži prijavo sreskemu načelstvu, ki odmeri takso in izroči stranki zaradi plačila položnico banske uprave.

Trošarina na vino in druge alkoholne tekočine.

Na vino in vinski mošt, ki se prodaja ali podari za neposredni konsum ali pa za prodajo na drobno, se plačuje banovinska trošarina, in sicer na vino v višini 1 Din od litra (doslej 50 par) in na vinski mošt v višini 0.60 Din od litra. Na vino, ki ima nad 18 stopinj alkohola, se plačuje banovinska trošarina po postavki za špirit. Glede vin iz lastnih vinogradov veljajo dotični predpisi zakona o državni trošarini. Trošarina se ne pobira, če množina podarjenega vina ne presega 5 litrov naenkrat.

Na vse ostale vrste alkoholnih tekočin, ki se potrošijo ali na drobno prodajo v dravski banovini, se pobira banovinska trošarina v nastopni izmeri: na pivo 60 Din od hektolitra (doslej 30 Din); na esence, ekstrakte in eterska olja z alkoholom 400 Din od 100 kg (doslej 400 Din); na liker, rum, konjak in špirit 7 Din od hektolitrske stopnje (doslej 5 Din) in na žganje 5 Din od hektolitrske stopnje (doslej 5 Din). Dohodek od te banovinske trošarine je predviden v proračunu s 35.8 milijonov Din, torej za 3.2 milijona manj kakor je bilo predvideno v proračunih obeh oblasti za preteklo proračunsko leto.

Davščina na šmarnico.

Na vsak trs šmarnice v območju dravske banovine se pobira banovinska davščina, in sicer za leto 1930 0.05 Din (5 par), za leto 1931 0.10 Din (10 par) in za leto 1932 0.15 Din (15 par) na leto. To davščino plačujejo oni, ki plačujejo zemljarino od zemljišča, zasajenega s šmarnico. Te osebe morajo do 15. septembra vsakega leta prijaviti občinskemu uradu število šmarničnih trsov. Občinski urad overovi prijave in predpiše davščino, ki se mora plačati do 15. decembra. Donos te davščine je predviden v višini 250.000 Din.

Enodstotna banovinska taksa od prenosa nepremičnin.

Od vsakega prenosa nepremičnin v območju dravske banovine se pobira 1% banovinska taksa. To takso pobirajo oblasti in uradi, ki pobirajo državno takso od prenosa nepremičnin. Taksa je v proračunu predvidena v višini 6.7 milijona Din in predstavlja novo banovinsko davščino.

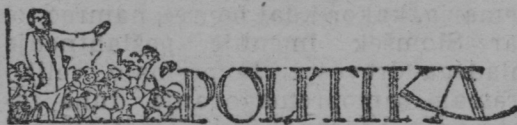
Taksa na živinske potne liste.

Ob prodaji, odnosno izdaji živinskih potnih listov se pobira banovinska taksa v višini 3 Din za drobnico, odnosno 6 Din za velike živali (za eno glavo živine). Takso pobirajo sreska načelstva,

odnosno občinski uradi. Ta taksa predstavlja novo davčno obliko in je v proračunu predvidena z 2,400.000 Din.

Druge banovinske trošarine, davščine in takse.

Od premoga, ki se potroši na ozemlju dravske banovine, se plačuje banovinska trošarina, koje iznos je predviden v višini 1.8 milijona Din. V mariborski oblasti doslej ni bilo te davščine. Od uporabe električnega toka se plačuje banovinska trošarina v višini 2% odškodnine, ki jo plača uporabitelj za tok. Dohodek od te trošarine je predviden v višini 1.4 milijona Din. Ta trošarina je v mariborski oblasti obstojala v predvideni višini 1 milijona Din. Banovinske davščine so podvržena vsa motorna vozila: osebni in tovorni avtomobili, traktorji, motocikli. Dohodek te davščine, ki je že obstojala v obeh oblastih, je predviden v višini 800.000 Din. Od poslopij, oproščenih državnega neposrednega davka, se plačuje letna banovinska davščina po številu stanovanjskih delov, in sicer za 1 stanovanjski del 10 Din, za dva dela 12 Din, za tri dele 15 Din, za štiri dele 35 Din, za pet delov 40 Din in za vsak nadaljnji stanovanjski del še 20 Din. Donos tega davka je predviden v višini 1.5 milijona Din. Na lovišča, ribolove in na lovske karte je naložena banovinska davščina, koje donos je predviden v višini 300.000 Din.

V NAŠI DRŽAVI.

Delniška družba za izvoz kmetijskih pridelkov. Proglashen je zakon o izrednem kreditu za organizacijo izvoza kmetijskih pridelkov. Tekom leta 1930 — 1931 bo dal finančni minister trgovinskemu na razpolago izredni kredit od 50 milijonov Din. Iz tega denarja se bo osnovala delniška družba za izvoz kmetijskih pridelkov iz naše države. — Družba bo oproščena vseh državnih ter samoupravnih taks, državnih in samoupravnih davkov, doklad in drugih bremen.

V DRUGIE DRŽAVAH.

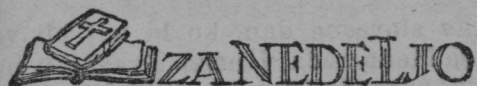
Londonška razorožitvena posvetovanja. Zaključna seja londonskih razorožitvenih posvetovanj je bila v torek, dne 22. aprila. Ob tej priliki je bila tudi podpisana pogodba med pomorskimi velesilami. Najvažnejše na pogodbi glede razorožitve na morju je ta-le določba: Ako bi Francija, ki z Italijo vred k angleško-ameriški-japonski pogodbi ni pristopila, hotela svoje bojno brodogve povečati proti tozadevnim željam Angležev, bo imela Angleška možnost, na to odgovoriti soglasno z Ameriko in Japonsko. Izključitev vsake možnosti spora med Ameriko in Japonsko daje Angliji svobodno roko zbrati svoje brodogve v evropskih, afriških in indijskih vodah. Vsaka od petih velesil, ako bo ogrožena po gradnji novih vojnih ladij od kake druge države, ki se ni pridru-

žila pogodbi, bo upravičena po predhodnih posvetovanjih z drugimi v pogodbi navedenimi združenimi državami, povečati pomorski gradbeni program.

Združenje poljskih kmetijskih strank na Poljskem. Poljske kmečke stranke so sklenile, da bodo nastopale v gospodarskih in političnih vprašanjih, ki se tičejo kmetijskih zadev, enotno. Gre za ojačenje strank, ker grozi vlada polkovnika Slaveka, da bodo na jesen volitve.

Ghandijeva akcija v Indiji. Ghandijev nastop za uničenje solnega monopola, ki je imel skraja izključno miroljuben značaj, se je prelevil v krvave nemire. Angleške oblasti so bile v začetku mnenja, da bo ostalo Ghandijevo gibanje osamljeno in se razblinilo v nič, ker se mu začetkom niso priključile ljudske množice. Sedaj se je pa polastilo indijsko gibanje za osvoboditev vseh ljudskih slojev. V Indiji ni več nobene mesta in ne večjega kraja, kjer bi že ne bilo prišlo do krvavega obračuna med prebivalstvom in policijo, oziroma vojaštvom. Ker se je pokazalo, da je policija preslaba, je moralo poseči vmes vojaštvo. Po mestih patrolira z vojaštvom ojačena policija na oklopnih avtomobilih. V velikih mestih kakor Kalkuta, Bombay in Karachi je prišlo do številnih smrtnih žrtev, ker so domačini napadali skladišča monopolske soli. Ghandi poziva vse moške, žene in deco na najodločnejši odpor napram angleškimi oblastim. Njegovega sina so aretirali in ga obsodili na tri mesece, istotako je že pod ključem več zelo uplivnih Ghandijevih prijateljev.

Križarji na pohodu.

III.

Druga križarska vojna (1147/9.).

Leta 1101 so se odpravile na Jutrovo tri armade, pol milijona mož. Tokrat so bili močno zastopani tudi Nemci. — Cilj je bil: se polastiti mesta Bagdad, ki je bilo središče azijskih turških mogočnjakov in s padcem te trdnjave bi naj bila zlomljena moč mahomedanizma. Lepoštevilne vojske so propadle v puščavah, ker so jih uničevale kužne bolezni, pomanjkanje in sovražnikov meč. Ker so se svetodeželske državnice, ki so nastale po prvi križarski vojni, med seboj ravsale, se je polastil sultan Zenki v Mozulu leta 1146 Edesse ter ogrožal Jeruzalem. Papež Evgen III. in francoski kralj Ludvik VII. sta klicala na križarski pohod. S pridigami je podžigal bojavnike eden najboljših tedanjih pridigarjev sv. Bernhard, ki je romal peš iz dežele v deželo. Po dolgem oklevanju se je odločil za križarski pohod tudi nemški kralj Konrad III. — Nemška ter francoska armada sta se odpravili na pot pod vodstvom svojih kraljev po suhem preko Carigrada v Malo Azijo. Vojski sta bili malodane uničeni vsled neprestanih bojev. — Oba kralja sta dospela v Jeruzalem in se postavila na čelo armadam, ki so dosegle svete kraje po morju. Križarji so se nameravali polastiti mesta Damask. Načrt se je razbil na nezvestobi potomcev prvih križarjev, ki so bili podkupljeni od mohamedancev. Druga križarska vojna je končala brez uspeha.

Zaključek tretje križarske vojne (1189/92.).

Radi izjalovljenja družega križarskega pohoda je zapad nekako pozabil na vedno ogroženo sveto deželo. Egiptovski sultan Saladin se je polastil po zanj zmagoviti bitki ob Genezareškem jezeru kraljestva Jeruzalem leta 1187. Ta udarec in gorečnost papežev Gregorja VIII. in Klementa III. sta navdušila zapad za ponovno križarsko vojno. Nadškof Viljem iz Tyra, ki je opisal križarske pohode, je pridigoval križ in pridobil za oboroženi nastop francoskega in angleškega kralja, ki sta se podala v svete kraje na čelu armadam po morju. Celo starostni Nemeč Friderik Rdečebralec je peljal nemške vojake, 100.000 po številu v Palestino po suhem. Prehod skozi grško kraljestvo si je moral izvojevati. Premagal je sultana iz Ikonija, a je utonil v valovih reke Kalykadnus. En del nemške vojske se je vrnil v domovino, drugi pa je nadaljeval pod poveljstvom Friderikovega sina pohod pred turško trdnjavo Akkon, kjer sta že taborila angleški in francoski kralj. Pri obleganju Akkona so trpeli križarji neizmerno veliko radi kužnih bolezni, ki so posebno kosile Nemce. Trdnjava je padla leta 1191 ter postala odslej središče krščanske posesti in oporišče vseh podjetij zapada

proti Palestini. Angleški kralj je že med vožnjo v sveto deželo osvojil otok Ciper in ustanovil posebno krščansko kraljestvo. Pred trdnjavo Akkon so se sprle med seboj tamkaj zbrane tri narodnosti. Nemci ter Francozi so se vrnili v domovino. Angleški kralj je sklenil po brezuspešnem pohodu proti Jeruzalemu s sultanom Saladinom mir. Zaključek tretje križarske vojne je bil ta-le: Ustanovitev latinskega kraljestva na otoku Cipru. Mohamedanci so morali odstopiti zapadu palestinsko obal in dovoliti kristjanom, da smejo obiskovati sveti grob brez vsakih ovir. Povrh je še bilo sklenjeno premirje za tri

leta. Ravnokar naštete uspehe je priboril krščanstvu angleški kralj.

*

Smrt škofa. Dne 17. aprila je umrl v Senju škof senjsko-modruške škofije dr. Josip Marušič. Pokopan je bil na velikonočni pondeljek. Rajni škof je bil rojen 1869 v Hrvaškem Primorju kot sin priprostih staršev. Svojo škofijo je vodil na občo zadovoljnost duhovščine ter vernikov 15 let.

Proglasitev svetnikom. Dne 23. apr. tega leta sta bila v Rimu proglašena svetnikom blaženi Tomas A. Corte in Katarina Tomas.

NOVICE

Že zopet kri in smrt. Iz Gornje Radgone smo prejeli to-le žalostno poročilo. V vinotoču na Plitvičkem vrhu je veseljačil na cvetno nedeljo zvečer med drugimi tudi dosluženi vojak Simon Tropenauer iz Lešanc s svojo izvoljenko. Zašel je med vesele pivce tudi 19 letni posestniški sin Oton Žižek iz Ščavnice. Zašel se je prepil radi dekle, ki je sedela v družbi Tropenauerja. Ze v prostorih vinotoča bi bilo prišlo med omenjenima fantoma do dejanskega obračuna, da tega niso preprečili ostali gostje, ki so porinili Žižeka skozi vrata. Na sveži zrak postavljeni dečko se je razljutil in sklenil ponočni obračun s tekmeccom na povratku domov. Ko sta se pozno v noč sestala na cesti Žižek in Tropenauer, je prišlo takoj do prepira. Tropenauer je zagrabil poleno in udaril z njim Žižeka po tilniku s tako silo, da mu je prebil lobanjo in se je zgrudil pri priči mrtev. Ubijalec je koj uvidel, da njegovi udarci niso bili šala. Odrznel je po škaf vode, ga zlil po tleh ležečemu, a brez uspeha, ker je bil Žižek že izdahnil. Tropenauer se je javil sam orožnikom, ki so ga pripeljali v zapor mariborskega okrožnega sodišča, kjer bo dajal odgovor za v pijanosti prelito človeško kri.

Razmesarjenega so našli. Na cvetno nedeljo zvečer se je vračal proti domu Mlakar iz Sp. Laž pri Poljčanah. Ne daleč od železniškega prelaza v Lušečki vasi je zagledal na tiru mrtvo moško truplo z grozno razmesarjenim obrazom. Obvestil je o krvavi najdbi službujočega železničarja, ta je poklical komisijo, ki je ugotovila, da gre za 24 letnega Jerneja Kostelak, ki je bil uslužben pri trgovcu Šumru v Poljčanah. Na cvetno nedeljo je bil priden fant v vinotoču na koncu Stare vasi v veseli družbi, iz katere se je vračal proti večeru domov. Nesrečnež se je najbrž radi vinjenosti spodtaknil pri prehodu preko železniškega tira, vsled padca obležal v nezavesti in mimovozeči vlak mu je čisto razmesaril glavo.

Štrašen opomin. Pred kratkem so dovolili v Carigradu vpogled v harem (stanovanje sultanovih žen) od Kemal paše pregnanega sultana. Radovedne obiskovalce zanima najbolj koža, katero so potegnili z glave svoječasnega

sultanovega strežaja in jo obesili pred vhod v harem kot svarilen opomin vsem rodovednežem. Ta strežaj je živel na dvoru pod sultanom Ahmedom II. koncem 7. stoletja. Ni mogel premagati radovednosti in ga je doletela grozna kazen. Da bi videl lepe sultanove žene v haremu, se je strežaj skrtil v nezastraženem trenutku pri vhodu v harem. So ga pa le izsledili in takoj obglavili. Iz odsekane glave so potegnili kožo in jo obesili nad vhod.

Najdražji poljub. Najdražji poljub, ki ga pozna svetovna zgodovina, se je doigral v Londonu v takozvanem »Albert Halu« leta 1917. Vršila se je tamkaj dobrodela prireditelj v prilog ranjencem. Da bi prišli vojni invalidi hitro ter po ceni do večje svote, so naprosili lepo gledališko igralko Maud Lowe, da da svoj poljub na borzo. Igralka je privolila in določila, kdor plača gotovo svoto, ta jo sme poljubiti javno na cesti vpricho zbranih množic, kdor plača dvojno od zgorajne svote, taistega bo poljubila lepotica sama. — Prvi pogoj je kupil neki bankir za 11 tisoč angleških funtov. Dvojno svoto od tega je ponudil vojvoda iz Saut Albana. V dvorani je zavladala tišina. Vojvoda je storil nekaj, česar ni pričakoval nikdo. Kot čednosten zakonski mož se je odrekol poljubu, dvignil svojega devetletnega sinka in mu velel, naj poljubi igralko.

Pogreb ciganskega kneza. Pred nekaj dnevi se je vršil v Witten pogreb cigana Tričlerja, ki je bil ciganski knez zapadne Nemčije. Knezovo truplo je bilo na prostem na mrtvaškem odru cele tri dni in tisoči ter tisoči so prišli gledat umrlega cigana. Sorodniki pokojnega so postavili pred mrtvaški oder nabiralnik in vsak je moral spustiti vanj nekaj okroglega. V pogrebnem sprevodu so našteli 12 tisoč oseb.

Pred nekaj leti in danes. Raziskovalec južnega tečaja ameriški admiral Byrd je že na povratku iz Nove Zelandije v Newyork. Ob tej priliki beležijo znanstveniki naslednjo razliko: Byrd je pričel na aeroplanu iz Kitovega zaliva polet proti južnemu tečaju z dvema tovarišema 29. novembra 1929. Preltel je srečno 1606 angleških milj (milja 1.609 km) v 19 in pol urah. Pred 18 leti je rabil za isto pot na pasjih saneh norveški raziskovalec pri rešitvi Noblove ekspedicije smrtno ponesrečen Amundsen 97 dni. Angleški raziskovalec kapitan Scott je prehodil 120 milj

daljšo pot nego Amundsen v 139 dneh. Bil je na povratku z južnega tečaja po 139 dnevni poti oddaljen od svojega oporišča 150 milj. Obtičal je vsled pomanjkanja za vedno v sneženem mezežu z dvema spremljevalcema dr. Wilsonom in lajtnantom Bowersom le 11 milj od že poprej pripravljene skladišča z živili. Scott je zmrznil, Byrd je imel na poletu po pokrajinah južnega tečaja tako toplo vreme, da je moral v aeroplanu sleči on in tovariša rokavice, ki so sicer neobhodno potrebne letalcem.

Grozna lakota na Kitajskem. Z lakoto na Kitajskem smo se že večkrat bavili v našem listu. Po najnovejših poročilih je ugotovljeno, da mori ter kosi lakota, ki v zgodovini nima primere, najbolj v severnih kitajskih pokrajinah: Ho-Nan ter Šensi, kjer je umrlo grozno smrti 2 milijona oseb. Radi pomanjkanja dežja je bila že par let vsa žetev skoro uničena. Kar ni pobrala suša, to so požrli oblaki kobilic. Komisar takozvane »Chine Internacional Famine Relief Commission« javlja kot očividec, da so ljudje v zgoraj omenjenih pokrajinah poklali ter pojedli radi pomanjkanja kruha vse domače živali. Vozove so pokurili in na obsegu desetih vasi je naletel samo na eno sobo, ki je imela streho. Ljudje, ki so še pri življenju, niso videli skozi mesece kruha in povrh še trpijo kot izstradanci radi mraza. Državne prehranjevalnice nikakor ne zadostujejo, ker je prevoz hrane združen z nepremostljivimi težkočami. Ljudje sami ne morejo po živila, ker nimajo uprežne živine in ne vozil. Vsemu opisanemu gorju se je pridružila še neprestana meščanska vojska, ki mori ter pleni, kar sta pustila lakota in mraz. Komisar zagotavlja z vso resnostjo kulturno javnost celega sveta, ako ne bo prišla za izstradane kitajske pokrajine izdatna pomoč v prehrani, bo pomrlo vse, kar je še živega.

Kobilice v Egiptu. Vsakemu kristjanu je znano iz svetega pisma deset nadlog, s katerimi je udaril Bog Egipt, ker farao ni hotel izpustiti izraelskega ljudstva. Od staroegipčanskih nadlog pozna Egipt le še osmo in ta so kobilice. Te dni so prišla poročila iz Egipta o opustošenju po kobilicah. Proti raznim kužnim boleznim in vremen-skim nezgodam uporablja človek z uspehom razna sredstva moderne vede, a napram kobilicam je še danes prav tako brez pomoči, kakor pred tisočletji stari Egipčani. Opustošujoča prodiranja kobilic po deželah ob Sredozemskem morju nastopajo v gotovih presledkih in povzročajo z uničevanjem rastlinstva lakoto. Na ta način je pomrlo leta 1866 v Alžiriji 20 tisoč ljudi. Tudi v Ameriki poznajo kobilicne roje, ki pokrijejo na stotine kvadratnih kilometrov rodne površine in po 1500 do 2000 km na dolgo. Preplezajo vsako zapreko, preplavajo kljub neizmernim izgubam reke in ako se dvignejo v zrak, zatemnijo oblaki iz kobilic solnčno svetlobo. Kaj pač povzroča te neizmerne pihode kobilic in kako bi se bilo mogoče zavarovati napram tej grozni rad-

logi? Na ti dve vprašanji je dal pred dobrim mesecem odgovor profesor Bodenheimer in njegovi sodelavci v Jeruzalemu, ki so opazovali upostošenja po kobilicah v Palestini ter Prekojordaniji. Kobilice se naglo množijo. Najbolj ugoden razvoj jajčec je pri 30 stopinjah C, ako je zrak bolj vlažen. Kobilice samice ležejo jajčeca istočasno in iz teh prilezejo po 8 do 14 dneh ličinke, ki se uvrstijo čez 8 dni med starejše živali. Povod za premikanje je iskanje hrane. Značilno za kobilice je to, da se vedno držijo skupaj pri žretju in premikanju. Selitev ali premikanje iz kraja v kraj se dogaja po dnevu in najrajši, ako je toplote 30 do 36 stopinj Celzija. Živijo le eno leto, na koncu potovanja poginejo roji. Nikjer se ne razvije iz kobilic več nego en rod, ali pa izginejo roji brez sledi v puščavi. Pokončavanje kobilic je združeno z velikanskim trudom ter stroški.

Maščevanje večkratnega milijonarja. Večkratnega milijonarja Arturja Cutten v Čikagi v Združenih državah so napadli pred osmimi leti roparji ter ga pošteno oskubili. Lotilo se je devet tolovajev njegove hiše, katero so izropali, milijonarja samega so zaprli v klet, kjer bi se bil skoraj zadušil. Cutten je tedaj prisegel, da bo uporabil življenje in premoženje v to, da bo izsledil lopove in jih predal roki pravice. Milijonar je razposlal tajne policiste po celem svetu in je potrošil precej denarja, preden je spravil pod kjuč osem banditov in je na prostem le še brat tolovajskega poglavarja.

Letala — najhitrejša pomoč pri kužnih boleznih. Radi uspehov, katere so dosegli zdravniki pri izvrševanju svojega poklica s pomočjo aeroplanov, je izdala angleška vlada povelje: izdelati gotovo število zdravniških letal, ki bodo začela poslovati v posameh pokrajinah angleškega svetovnega kraljestva. Novi angleški aeroplani bodo tako veliki, da bo v njih prostor za nosala, kabina za enega zdravnika in dve strežnici. Povod za graditev zdravniških letal so izkušnje Francozov l. 1927 v vzhodni Indiji. V zimskem času leta 1927 je izbruhnila v Siamu v oddaljeni pokrajini Ubol kužna bolezen, ki je je grozila na vse strani s smrtjo. V očigled nevarnosti je brzojavil guverner v Bangkok. Koj na ta klic je pripravil zdravstveni urad šest letal, v katerih so bili zdravniki ter strežniki in seve tudi vsa potrebna zdravila. Aeroplani so bili v par urah na mestu bolezni in jo zajezili. Siamski kralj je bil za to naglo pomoč tako navdušen, da je napravil posebno zbirko za zdravniška letala. V Združenih državah je v krajih krog peterih jezer vse polno zdravnikov, ki vršijo svojo prakso v aeroplanih. Isto je tudi v Kanadi. V francoskih kolonijah je obstojala organizacija zdravniških letal mnogo prej nego v Siamu. Leta 1928 so pripeljala francoska letala iz krajev krog afriškega mesta Alžir in iz Maroka 239 bolnikov in jih oddala v bolnice.

Kako je mogoča pomilostitev na polovico, ako je hudodelec obsojen na do-

prav slovesno dan, ko bi naj bil vzel Bog Mohameda v nebo. Prazniku pravijo miradž. Ob tej priliki je navada, da izdajo arabski vladarji — kalifi — obširno pomilostitev. Necega leta so obhajali v Arabiji predvečer praznika Mohamedovega vnebovetja na dvoru mogočnega kalifa. Kalif je poklical k sebi dvorjane, paše, vezirje, vojskovodje, zdravnike ter sodnike, Slovesno jim je oznanal, da je pomilostil na polovico kazni vse obsojence. Moral je na dvor poveljnik ječarjev, da je čital vpričo zbranih dostojanstvenikov ime na vseh pomiloščenih in tudi zločin, radi katerega jim je bila znižana kaznen. Naenkrat prestane ječar s čitanjem pri imenu Munasir. Ker so silili vsi vanj, naj nadaljuje, jim je zaupal, da je obsojen omenjeni na dosmrtno ječevo, ker je do smrti izstradal eno svojih žen. Rodilo se je zagonetno vprašanje: Kako pomilostiti tega hudodelca na polovico prisojene mu kazni? Vstal je mogočni kalif in pozval navzoče, naj pove vsak svoje mnenje, da obsojenec ne bo trpel krivice. Veliki vezir ni znal odgovora na stavljeno vprašanje. Glavni zdravnik je bil resnega mnenja, da nikdo ne zna, kako dolgo še bo živel kaznjeneč. Poveljnik kalifovih evnuhoh je svetoval, naj zastrupijo zločinca. Vojskovodja se je skliceval na kalifovega sodnika (kadija), ki je najmodrejši, on naj pove, kako bi bila mogoča v tem slučaju zagonetna pomilostitev. Pozvani kadi je izrekel to-le salamonško razsodbo: Na dosmrtno ječo obsojenega je mogoče pomilostiti na polovico tako-le: En dan ga pusti kalif na svobodo, drugi dan ga zopet zapri. Kadi je svetoval najmodrejše, ker le na ta način je bil mogoč povsem pravičen popust kazni na polovico.

Ruski sovjeti so upeljali prisilno delo. Ruski sovjeti razglašajo, da hočejo pospešiti izvoz lesa in radi tega je uvedeno po šumah prisilno delo. Delavstvo, ki je bilo poslano v državne gozdove, dezertira od dela in radi tega ga je treba prisiliti k delu. Po poročilih ruskega lista »Izvestija« je pobegnilo zadnje dni od podiranja ter spravljanja lesa 30 tisoč delavcev.

Živ pokopan. V mestu Tampico v Mehiki so pri prekopavanju groba milijonarja Angela Trapaga, da ga prenese v družinsko grobnico, našli, da je ležal v krsti obrnjen z obrazom na dno. Zdravniki in drugi, ki so si ga ogledali, izjavljajo, da je moral biti le navidezno mrtev in kot tak še viž pokopan.

Prepir za otok v Ledenem morju. V severnem Ledenem morju leži majhen neobljuden otok Jan Mayen, katerega si lasti star mornar. Pravkar se vrši v mestu Oslo sodno postopanje, v katerem toži pomorščak norveško vlado. Tožitelj je dokazal z dokumenti, da je zasedel otok pred leti. Leta 1917 je hotel zapuščen otok prodati nemškemu veleindustrijalcu Stinnesu za 1 milijon kron. V zadevo se je tedaj umešala norveška vlada, moral je oddati otok za 10 tisoč kron. Prvotni lastnik otoka hoče potom sodnije dokazati lastninsko pravico.

Grozodejstva boljševiških komisarijev.

V Rusiji so se od tistega časa, ko so prišli boljševiki do oblasti, v manj obljudenih krajih vedno vršile praske med manjšimi oddelki rdeče vojske in med nasprotniki, kateri so se tudi združevali v posebne čete. Tem četam so dali razna imena kot »Tovariši Zelenega duba« ali »Bojna družina bratstva ruske pravde«. Te čete so imele konje, da so lahko nenadoma nastopale. Skrivale so se po lesovih, pozimi so pa posamezniki odšli na svoje domove. Razni boljševiški komisariji so z manjšimi oddelki vojakov hodili po vaseh, ubijali so nasprotnike boljševiškega režima, ropali njihovo imetje ter uganjali nezaslišana grozodejstva. »Tovariši Zelenega duba« so ob takih prilikah boljševike večkrat napadli, jih ujeli ter jih postrelili ali pobesili. Pravico so imeli na svoji strani. Ker so prebivalce večkrat obvarovali boljševiškega nasilja, zato jih je ljudstvo zalagalo s hrano in jih je vsestransko podpiralo. Kaj so uganjali z ljudstvom boljševiški komisariji in njihove čete, nam pripoveduje vojak Petrov, ki je bil dalje časa prisiljen služiti v boljševiškem oddelku, a v srcu ni bil z njimi, marveč je bil skrit pristaš »Tovarišev Zelenega duba«. Četa teh podlih hudodelcev, pri kateri je moral služiti omenjeni vojak, je ravno pobijala ljudi v neki kmečki hiši, ko so jo presenetili »Tovariši Zelenega duba« ter so vse te divjake obesili. O njihovih strašnih dejanjih poroča vojak Petrov tako-le:¹

»Ne bom našteval vseh hudodelstev, ki so jih ti ljudje storili. Toliko jih je, da jih ni mogoče prešteti. Povem samo

¹ Tam, gde ešče bjutsja, Berlin 1929, stran 93 in 94.

to, da ni takih zverstev, katerih bi ti hudiči ne bili delali. Videl sem, kako so ti ljudje posiljevali mladoletne deklice, da niti ne govorim o doraslih dekletih in zakonskih ženah . . . Potem, ko so jih oskrunili, so nesrečnice do golega slekli, ter jim s sabljami odrezali prsa. Naš komisar Mohard je zverski ubil nekega duhovnika. In glejte, kaj je storil komandir voda, Kurc (najbrže oba Juda), z njegovo hčerko, petnajstletno gimnazistko. Najprej jo je posilil, potem jo je zvezal, vzela je križ ubitega očeta in ga pritrdil k njenemu telesu, a vsa ostala kompanija je morala na njegovo povelje zasmehovaje poljubovati križ.«

Peter je za trenutek obstal, ker mu je bilo težko, potem je nadaljeval:

»Opisati vseh zverstev teh podležev ne morem. Poslednje njihovo delo je bilo umor tukajšnjih gospodarjev. Očeta so umorili s sabljami na dvorišču, sina so ubili tukaj v hiši, sinovo ženo in mater so zadušili na vrtu, a sedemnajstletno hčerko so vsi po vrsti posilili, kdor je le hotel. Ko so slišali krik najmlajšega dečka, so mene poslali, da bi ga ubil. Deček je bežal v les in jaz sem bežal za njim. A ko sem prišel v les, sem dvakrat ustrelil v zrak, potem sem se prekrižal in pomolil Boga, da bi se deček rešil, ter sem se vrnil nazaj rekoč, da je vse končano.«

To naj služi za vzgled, kaj so delali in najbrže še delajo razni komisariji v Rusiji. Ubogi ruski narod! O takih dejanjih redko poroča svetovna zgodovina. Kaj takega more storiti le človek brez vere, brez morale, brez srca in brez vesti. In taki so komunisti, zato so tudi vsa njihova dejanja temu primerna.

A. K.

Leto 0 je izpadlo.

Na Italjanskem bodo letos slavili z velikimi slovesnostmi 2000 letnico, odkar je bil rojen veliki in čelemu kulturnemu svetu dobro znani rimski pesnik Virgilij. Znameniti mož se je rodil leta 70 pred Kristusom in mi štejemo letos 1930 po Kristusu. Račun z 2000 letnico je ta-le: — 70 + 1930 = 2000. Virgilijev pomenljivi jubilej pa v resnici ne pade na letošnje leto, ampak na 1931, ker 70 + 1930 = 2000, nikakor ni pravilno. To napako so pri tokratnem slavju dobro uvideli italjanski računarnji, a so k pogreški molčali, dokler ni opozoril na pogreško I. K. Fotheringham. Z ravnokar omenjeno nepravilnostjo je tako-le: Pri prestopu iz predkrščanskega štetja let v krščansko **manjka leto 0**. Na leto 1. pred Kristusom sledi kar leto 1. po Kristusu. To je računsko napaka, ki je prastara in jo je zagrešil menih Dionizij, ki je začel prvi z danes navadnim štetjem po Kristusu v 6. stoletju. Pogreško so že skušali večkrat izbrisati, a ne gre, ker je ukoreninjena napačna navada močnejša od pravilnosti. Znanstveniki priznavajo, da je bilo Virgilijevo rojstno leto 70 pred Kristusom prav za prav leta 69, a ne uporekajo, ker navadni svet je uverjen, da je 2000 letnica pravilna.

Stari Rimljani so šteli leta od ustanovitve Rima. Po starem rimskem štetju se je rodil Virgilij leta 684, danes imamo 1930 in po tem računu bi pisali od ustanovitve Rima 2683, torej bi tudi za ta slučaj padla proslava na prihodnje leto 1931. Račun z zadnjo primero z rimskim štetjem je ta:

$$2683 - 684 = 1999 \text{ in ne } 2000.$$

★

Krokodilska farma.

Na polutoku ameriških Združenih držav Florida je posebna velika farma (ograjen prostor), kjer gojijo krokodile, katerim pravijo v Ameriki aligatorji. Farma leži v bližini mesta Jacksonville in je v pravi domovini aligatorjev.

Pred leti je bil lov na ameriške krokodile nekaj posebno opasnega. V poletnih mesecih je po rekah v Združenih državah bolj malo vode in so bili tolmuni natrpano polni aligatorske golazni. Gorje onim, ki so bili v čolnu, ako se je ta prekucnil v reko, kjer je mrgolelo krokodilov! Danes so krokodili v ameriških vodah potom poklicnega ter športnega lova že precej zdesetkovani in ni lov na to golazen nič kaj posebno nevaren.

Ker skuša danes Amerikanec iz vsake stvari izbiti dobiček, se je lotil tudi reje ter prodaje krokodilov. V okolici zgoraj omenjenega mesta je na celem svetu največja farma za aligatorje in last večkratnega milijonarja Campbell.

Kakor hitro so odkrili lovci v reki ležišče krokodilov, se podajo v čolnih nad nje. Vsak drži v rokah tri metre dolg lesen drog, ki je opremljen na koncu z ostrino, ki ima nazaj zavihan uhlji. Z drogi dregajo v rečne podvodne luknje, kamor se tiščijo aligatorji. Golazen se razjezi radi sunkov, pogra-

Najlepše darilo za birmance je lep molitvenik!

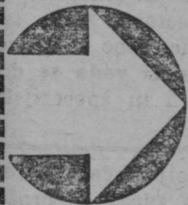
Velika izbira molitvenikov v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Naslov molitvenika	DINARJEV	
	Rdeča obreza	Zlata obreza
Ključek nebeški	15	20
Moj tovariš	16	20
Češčena Marija	14	16, 17, 18, 41, 45
Rajski glasovi	—	23, 24, 25, 26, 39, 53, 58
Kvišku srca	—	16, 17, 18, 28, 40, 42
Slava Bogu	7	14
Za Jezusom	13	26
Pri Jezusu	9	30, 42
Oče naš	—	26
Kam greš	8.50	24, 34
Sv. Pomlad	7.50	11, 14, 20, 28
Angelček	6	10, 12, 16, 19, 26, 30
Življenje mojega življenja	11	16, 20, 28, 35
Marija Pomočnica	11	14, 20
Reši svojo dušo	11	14, 20
Družbenik Marijin	16	22, 44
Besede življenja	22	30
Sv. Anton Padovanski	24	23, 48

bi z vso silo s čeljustmi za drog in kavelj se jej zapiči. Prav z lahkoto potegnejo krokodila na suho, mu zvežejo sprednje ter zadnje noge, še radi izredne moči smrtno nevaren rep in zatem mu še le izpulijo previdno iz žrela železni drog. Zvezani krokodil je hitro pripravljen za prevoz v farmo. Na opisani način ulovijo naenkrat po več sto aligatorjev prav različne velikosti. — Lastnik farme kupuje krokodile od 20 cm do 4 m dolžine. Kakor znano, leže samica jajca in to v juniju ali juliju od 40 do 60 komadov. S sprednjimi tacami izkoplje kje blizu vode v zemljo ploskasto udolbino in v njo spravlja jajca, katera skrbno pokrije z mokrim listjem ter peskom. Žival sama ne vali, ampak solnčni žarki. Samica se mudi le kje prav blizu na zunaj prikritega gnezda, da ga čuva pred sovražniki. Po 60 dneh prilezejo iz jajc majhni krokodilčki, ki hitijo takoj v vodo, si iščejo sami hrano, a rastejo ter se razvijajo zelo počasi. Še le po preteku 30 let doseže ameriški aligator dolžino 3 m. V farmi so opazovali, da se razširi aligatorju vsakih pet let gobec tamkaj, kjer rastejo zobje podočniki, za 1 cm. Doselej najdaljši ameriški aligator je dolg 4 in pol metra in cenijo njegovo starost na 800 let. Zverjad bi naj bila strašila po vodah Severne Amerike že 400 let pred njenim odkritjem, kar pa ni verjetno.

Ulovljene aligatorje hranijo z ribami in mesnimi odpadki. 6000 aligatorjev floridske farme pospravi na dan 1000 kg rib. Krokodilova požrešnost je v poletnih mesecih mnogo večja nego v zimskih, če sploh lahko govorimo o pojavih zime na bajnem polutoku Florida. Aligator, ako se podi svobodno, si privoščiti petmesečno zimsko spanje, v ujetništvu pa ne.

Vsakdo bi mislil, da lovijo Amerikanci in redijo po farmah aligatorje radi usnja, ki ga daje koža, a to ni res. Koža krokodila tehta 30 do 40 funtov in se lahko proda za 15 do 25 dolarjev. Pomisleka vredno je, koliko let je treba aligatorja hraniti, predno se izkupi omenjena svota za njegovo kožo. Ako bi pretkani Amerikanci šli le za krokodilovimi kožami, bi tozadevni farmerji ne bili milijonarji.

Aligatorje držijo po farmah predvsem radi tega, da jih prodajajo bogato v razne menežarije, vrtove za divje živali in na posamezne radovedne bogatine. Krokodili v drobni razprodaji so dragi in povpraševanje po njih je veliko.

Nadalje so ukročni aligatorji, posebno samice priljubljena ameriška reklama. Po dve samici uprežejo v lahke voziček in kak majhen deček kočira po mestnih ulicah krokodile. Aligatorje je tudi mogoče naučiti, da lezejo na povelje po 10 in 20 skupaj na vrh lesenega odra in se valjajo na drugi strani na smeh ter zabavo občinstva najzdol.

Le one krokodile, ki niso za prodajo in ne za reklamo, pobijejo, jim slečejo kožo, ki je za usnje in povrh je že mogoče iztisniti iz vsacega večjega aligatorja 1 l olja.

Cvetlični paradiz.

Cvetlični paradiz ni kje v Indiji ali Ameriki, ampak na Nizozemskem v mestu Aalsmeer. Po mestu ter v okolici so vrtovi, kjer gojijo na vse mogoče umetne načine vrtnice. Da dobimo nekoliko vpogleda v zgorajno cvetličarno, nam naj pojasnijo nekatere številke: V zadnjih letih je bilo izvoženih iz Aalsmeera po celi Evropi vrtnic za 8 in pol milijona zlatih mark in v celem 55 milijonov komadov. Cvetlice izvažajo po železnici, na avtomobilih in na aeroplanih. S stebel režejo cvete zjutraj od osme do devete ure. Narezano blago prevzamejo takoj razpečevalci na veliko, ki rože takoj razpošljejo svojim tvrdkam. V Aalsmeeru je posebna borza, ki določa vrtnicam dnevno ceno. Ako odpošljejo cvetlice z letali, jih imajo še isti dan ob štirih popoldne v Berlinu.

Poleg vrtnic gojijo še takozvane pritlikave grme in fušbajnovno grmičevje, kojega obrezujejo na umetne načine, da dobi sčasom obliko žar, kraljeve krone, kozlove glave, psa, ptiča itd. V omenjene oblike se razraste grmičevje v 30 do 100 letih in roma nato za ogromne cene v vrtove angleških ter ameriških milijonarjev.

Razven tega je dobiti v Aalsmeeru najnežnejše in najlepše vzgojene: tulpe, narcise, levkoje, dalije, pelargonije, aceleste itd. V teh vrtnarijah imajo neprestane žetve teh ali onih vrst — cvetic.

Leta 1928 je bilo v aalsmeerških vrtovih dva milijona raznih cvetličnih lončkov in so pokurili za umetno ogrevanje 10 in pol milijona kg premoga ter koksa.

Koliko izkupijo ti vrtnarji ob priliki ameriških cvetličnih obhodov na avtomobilih, nam naj pojasni primer, da je plačala hčerka ameriškega milijonarja ob priliki cvetličnega korza v Cannesu za okrasitev avtomobila 30.000 holadnskih goldinarjev ali 500.000 zlatih mark. Kakor ta bogatašinja jih dela bogznaj koliko, ker ameriškega milijonarju ni nič predrago, ako gre za dosego prvega darila ob raznih prilikah.

*

Iz razkošja starega Rima.

Vsi stari pisatelji povdarjajo bajno razkošje ter zapravljenost bogatašev starega Rima, ki niso poznali nobenih mej. Zgodovinsko gotovo je, da je egiptiška kraljica Kleopatra (rojena 66 pred Kristusom) za stavo izpila na vinu enega najdragocenejših biserov. S tem dejanjem je upeljala navado, vinu dati dragocenost s primesjo zdrobljenih biserov. Rimski bogataši so se začeli pri raznih pojedinah med seboj kosati, kateri bo ponudil več uničenih biserov v vinu. Treba še omeniti, da je stala rimska pojedina, pri kateri so bili bisere, neizmerne vsote, ker so bili na primer glavna jed: jeziki papagajev, ušesa flamingov itd. Vse te najdražje in redke jedi so nudili povabljenim na dragocenih krožnikih, v skledah ter čašah, ki so imele neverjetno

visoke cene. Bolj ko se je stari Rim širil tem bolj je raslo tudi razkošje v namizni opremi. Rimski konzul Kvintus Fabij, ki je živel 150 let pred Kristusom, je imel srebrni zaklad, ki je bil vreden 840 tisoč Din. Ljudski tribun Mark Druzij, ki je bil mlajši Fabijev tovariš, je posedal srebrnino, ki je 10 krat presejala pravkar beleženo Fabijev vsoto. Četudi so se pozneje oklepali zlatega namiznega orodja, je kljub temu ostalo srebro še glavni material za žlice, vilice ter posode, ki so bile težko srebrne.

Za časa Sulle (88 let pred Kristusom) so cenili v Rimu število težkih in umetno izdelanih namiznih skled na 150 komadov, vsaka v teži 100 funtov (funt pol kilograma). Za časa rimskih cesarjev je dosegla razkošnost v Rimu višek. Teda je bila navada, da so pustili bogataši pometati od pojedine preostale jedi s srebrnimi posodami vred v reko Tiberu, ki teče skozi Rim. S prekomernimi potratnimi čini so hoteli pokazati neizčrpnost svojega premoženja.

Vendar sta bila zlato in srebro prav za prav nekaj vsakdanjega; veliko dragocenejše so bile posode, sklede in čaše iz dragocenega kamna: alabastra, ahata, oniksa ali celo iz kristala. — Vrednost ahatovih in oniksovih posod je bila neverjetno visoka. Zgodovina beleži, da je posedal znani cesar Nero in konzul Tit Petronij komade iz omenjenega dragocenega kamenja, ki so bili vredni po 300 tisoč tolarjev.

Ko so našli Rimljani v razpokah in ledenikih Alp gorske kristale in so začeli iz teh izdelovati čaše, je presejala njih dragocenost vse druge kovine in žlahtne kamne. Čaša iz gorskega kristala je bila vredna po več tisoč tolarjev in je njeno vrednost v današnji denarni vrednosti sploh nemogoče označiti. Stari Rimljani so bili uverjeni, da so kristali, ki so jih dobivali iz ledenikov, posebne vrste led, ki je bil izpostavljen tako ostremu mrazu, da se sploh ne stali več. Rimski cesar Neron je bil lastnik zbirke nadvse dragocenih kristalnih posod. Ko je zvedel, da je ob cesarsko čast ter moč, si je domišljjal, da bo zadel svoje nasprotnike najbolj v živo s tem, da je razbil dragocenosti.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v hoku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzročil naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.

Moderen človek se vedno bolj vrača k narodi. On hoče biti in ostati čvrst, zdrav in prožen. Zato je pravi znak našega časa vse večja razširjenost Fellerjevega prijetno dišečega Elsafluida iz rastlinskih esenc, in to za notranjo in zunanjo uporabo. Kot pomoč proti revmatizmu, nervoznosti, prehlajenju itd. — Elsafluid ni drag! V lekarnah in podobnih trgovinah se dobiva že za 6 in 9 Din ter se ga v resnici lahko priporoči. — Po pošti iz lekarne Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341.

Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru.

(Fr. Rudl.)

S kako naglimi koraki se bliža Jugoslaviji gojenje sliv popolnemu zastoju, nam dokazuje tozadevna statistika zadnjih štirih let. Izvoz suhih sliv je znašal leta 1923 še 66.392 ton ali 6.639 vagonov v vrednosti 344.582.000 Din. Od omenjenega leta je slivna trgovina v padanju in je dosegla v preteklem letu 1929 le še 13.166 ton v vrednosti 78.530.000 Din.

Od leta 1926 pada izvoz stalno na leto za 1000 vagonov in za okroglo 50 mili-

leta 1924 11.659 ton á kg	Din 5.25	v vrednosti od Din	61.159.000.
leta 1925 20.881 ton á kg	Din 3.81	v vrednosti od Din	63.181.000.
leta 1926 38.640 ton á kg	Din 2.76	v vrednosti od Din	85.178.000.
leta 1927 41.028 ton á kg	Din 2.69	v vrednosti od Din	110.344.000.
leta 1928 40.884 ton á kg	Din 2.74	v vrednosti od Din	111.947.000.
leta 1929 49.487 ton á kg	Din 2.56	v vrednosti od Din	126.661.000.

Če še pomislimo, da odpade skoraj polovica vrednosti za sveže sadje na Slovenijo, potem naj označijo zgorajne številke kulturno vrednost in to predvsem štajerskih žlahtnih dreves, kojih sadje se izvozi le polovica in dvignejo ponos ter samozavest sadjerejcev.

Jabolka je bodoči kruh za Slovenijo. Nikakor ne smemo pozabiti izpopolniti še vse ono, kar delajo na tem polju naši največji konkurenti v Ameriki, Avstraliji, Italiji ter v Rusiji, ker sicer bomo doživeli tudi pri jabolkah oni nagli padec glede izvoza, kakor so ga že žalibog Bošnjaki ter Srbi pri slivah. Tako so na primer zasadili leta 1872 v Kaliforniji v Ameriki prvič za poskus sadna drevesa in danes po preteku krog 50 let znaša vrednost kaliforniškega sadja na trgih 261.454.000 dolarjev.

jonov Din. Povprečna cena za izvožene suhe slive znaša za 1 kg krog 5 Din.

Po statistiki je v Jugoslaviji 47 milijonov slivovih dreves, od sadu se izvozi v posušenem stanju 5 odstotkov, v svežem 10 odstotkov. Za 1 kg suhih sliv je potrebno 5 do 6 kg svežega blaga. Od celotne slivne trgatve izvozimo 45 odstotkov. Sliva odgovarja pri nas sadu, ki ima odločen izvozni značaj.

Torej se ne smemo čuditi, ako je storila vlada v Beogradu vse, da bi nazadovanje slivnega izvoza zajezila in ga zopet dvignila. Vzrok propadanja trgovine s slivami tiči v zanemarjenju sadovnjakov sploh in posebno še slivnih nasadov, kjer so se zaredile brez odpora razne vrste uši in listne bolezni.

Napram suhim slivam pa raste stalno izvoz našega sadja in posebno še jabolka, kar dokazujejo naslednje številke:

Še v preteklem letu je zasadila Kalifornija 1800 akrov novih sadnih plantaž in je izvozila 8 milijonov zabojev prvovrstnih jabolka.

Mi v Jugoslaviji nismo mogli doslej izvoziti niti enega vagona s 500 zaboji, v katerih bi bile po amerškem vzgledu prvovrstne jabolke. Pomislimo le, koliko narodnega in državnega premoženja roma v izgubo, ako prejmemo pri nas glasom statistike za sveže sadje le Din 2.56 za 1 kg; Amerikanec pa 3—4 krat več, akoravno je ameriško sadje, kar se tiče okusa, daleč za štajerskim.

Omenjena slednja okoliščina je še trenutno naša rešitev. Toda kako dolgo! Amerikanci vzgajajo za prihodnost jabolka le še na okus in Rusija, posebno na Krimu, je v tem oziru že daleč nadkrilila Amerikance.

Vsi naši sadjerejci na odgovornih mestih morajo izrabiti zadnji čas, svojo duhovitost ter pridnost za nadaljno kvalifikacijo slovenskega sadjarstva.

Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru bo storila glede vnovčenja sadja vse, da bo pospeševala kvalitativno vnovčenje štajerskih jabolka in bo podpirala kmete sadjerejce na kraju produkcije z nasveti ter dejanji. Tozadevni interesenti se naj le obrnejo na zadrugo, ki jim bo v vsakem oziru in vedno na razpolago.

*

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 363

Enodnevní tečaj za zatiranje škodljivcev in bolezni sadnega drevja se vrši v ponedeljek, dne 5. maja tega leta na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Razstava perutnine in kuncev. Ob priliki letošnje prireditve velesejma v Ljubljani, to je od 29. maja do 10. junija tega leta se bo vršila skupna razstava perutnine in kuncev, članov »Odseka za rejo kuncev in perutnine Kmetijske družbe v Ljubljani. Razstava se bo vršila v posebnem paviljonu, ki ga je dala velesejska uprava na razpolago. Poleg najlepših razstavljenih živali se bo razstavilo tudi razne izdelke, orodje, posode, jajca in druge potrebščine, ki prihajajo pri reji teh živali v poštev. Razstava bo torej vsestransko poučna in zanimiva ter bo nudila občinstvu mnogo koristnega v vseh pogledih.

Prvi uvoženi plugi. G. Svetozar G., trgovec z železnino in izvoznik prepoveduje o prvih plugih, uvoženih v južne kraje: »Početkom 90 let, poroča naša beograjska delavnica, je dobila dva Sakova pluga. Danes so ti plugi znatno razširjeni. Bili smo mnenja, da bomo pluga, ki nista bila na ponudbo pod

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Vsled važnega križišča cest, na katerem je stalo to starodavno mesto, je razumljivo, da je bil ta kraj tudi središče prometa z različnim blagom, ki se je prevažalo iz južnih krajev proti severu in nasprotno.

Ostanki tega živahnega prometa so sejmi, ki se vršijo letno in mesečno. Najbolj obiskani so letni sejmi na dan sv. Jurija, sv. Ožbalta in sv. Katarine. Posebno zadnji sejm je eden najimenitnejših; kajti toliko ljudi kakor tedaj pač ne pride na nobeden drug sejm. Od hrvatske strani pridejo cigani z vozovi, v katere imajo vprežene konje, kajti to je glavno, kar spravijo na trg. Zagorelega obraza so, temno obleko imajo, kakor so črni tudi lasje, ki se svetijo, kakor da bi bili namazani. Zadaž na suknjah imajo našite rože rdeče barve. Ženske, oblečene v obleko kričeče barve, sedijo na vozovih ter se živahno razgovarjajo. Črni las so, v katere ima-

18

jo vpletene srebrne novce, privezane na svetli vrvici. Vsaka ženska ima v ustih pipo ter kadi kakor Turk. Može živahno tržijo s konji in hvalijo vse vrline, katere baje imajo te živali, a jih navadno nimajo. Marsikateri kupec se pozneje praska za ušesi, ko spozna, da konj ni za rabo. A težko je najti prejšnjega lastnika, da bi se ga moglo prijati zaradi odškodnine. Odtod izhaja običajen izraz: On me je ociganil.

Haložani iz prijaznih vinskih goric so prinesli različno suho robo, škafe, žlice, ničke, loparnike, žehtnike, samokolnice, kuhalnike in še mnogo drugih stvari, ki jih rabi slovenska gošpodinja.

Krojači so tudi tukaj z izgotovljeno obleko, čevljarji so dobro založeni s celo kopo narejenih čevljev vsake velikosti.

Vsak ponuja svoje blago, ga hvali, kriči in vabi kupce, ki so po večini prišli iz Slovenskih goric.

Živahno je življenje v mestu, po trgu se tere ljudi, še hujše pa je po gostilnah, kjer je taka gnječa, da se ne moreš ganiti.

Tako je bilo na god sv. Katarine leta 1666. Bil je prav prijeten dan, kakor so pogosto še pozno

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskanice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Rovoška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2112

pretirano ceno, prav lahko prodali. Ko pa doznamo, da za pluge ni zanimanja, ter jih nikdo ne kupi, smo ju ponudili v Valjevo, da se vnovčita našim kmetom za delo. A oni ju niso marali sprejeti niti ju preizkusiti. Ponudimo jih zatem brezplačno na poizkušnjo, če pa bosta ugajala, ju lahko pridržimo in plačajo s ceno, ki jo priznajo sami. Niti s tem nismo uspeli. Naposled damo pluga nekemu trgovcu v selu blizu Mitrovice kateri je posedal mnogo lastne zemlje. On ju je preizkusil, si ju pridržal — nikakor pa ne plačal. Vrsto let, dvajset in trideset let že zdaj ž njima orje v popolno svojo zadovoljnost. Podeželska društva in kmečke zadruga so se nato jele čimdalje bolj zanimati za železne pluge ter jih naročati kmetom.

Izvoz žita iz Rumunije. Vsled lanske izborne žetve ima Rumunija velike zaloge odvišnega žita za izvoz: 24.000 vagonov pšenice, 220.000 vagonov ječmena in 250.000 vagonov koruze. Večji del se še pridržuje za izvoz, to je 400.000 vagonov še ni prodanega. Na spomlad se pričakuje živahna trgovina. Da bi Rumunija napravila z žitom dobre kupičje, ga mora prodati najkasneje do maja, kadar se na evropskem tržišču pojavlja ameriška koruza.

Prevalja. Na cvetno nedeljo smo obhajali na Prevaljah pomemben dogodek. Dvajset deklet je na ta dan zaključilo svojo trimesečno gospodinjsko izobrazbo. Tečaj je priredila Kr. banska uprava na inicijativo našega Katol. prosvetnega društva, ki je za tečaj vse potrebno pripravilo. Vršil se je pod vodstvom g. Frankovič in Mikuš; v tečaju so predavali tudi še g. okrajni ekonom Vernig, g. šolski nadzornik Močnik, g. šolski upravitelj Doberšek in g. dr. Flis. Gospodičnima in gg. predavateljem naj bo na tem mestu izrečena najprisrčnejša zahvala. Udeleženke so pri izpitu, ki se je vršil pod predsedstvom odposlanca Kr. banske uprave, kmet. referenta gosp. Okorna, zelo dobro odgovarjale. Zaključno slovesnost so posetili predstavniki tukajšnjih oblasti in nekateri dragi nam gosti, ki so se zelo laskavo izrazili o uspehih. Kakšno razmerje pa je vladalo med g. učiteljicama in gojenkami, se je videlo ob slovesu — tekle so obilne solze.

Šmartno v Rožni dolini. Kmetiska in gospo-

dinjska nadaljevalna šola. V nedeljo, dne 13. aprila tega leta je bil za Šmartno lep domači praznik. Fantje kmetijske in dekleta gospodinjske nadaljevalne šole so napravili svojo zaključno slovesnost. V zimski dobi so se pridno učili, šivale, kuhale in pospravljale, v nedeljo pa je pokazala mladina, kaj zna. Okusno okrašena šolska dvorana z razstavo kmetijskih predmetov, čebelarških potrebščin, kuharskih umetnin in lepih ročnih del za preprosto in boljše kmečko hišo, je vabila ves dan mlado in staro k ogledu. Hvala in priznanje gre g. šolskemu upravitelju in gospej soprogi za njun obilni trud. Starši, uvideli ste uspeh, sedaj pa skrbite, da bo prihodnjo zimo iz vsake hiše, ki kaj drži na sebi, obiskoval fant zimsko kmetijsko nadaljevalno šolo, ki pa prijazno vabi tudi mlade, napredka željne gospodinje. Za dekleta se ni bati, ona hočejo tudi v bodoče fante prekositi.

Slatina Radenci. V nedeljo, dne 13. aprila se je vršil v zdraviliški restavraciji zaključek drugega kmetijsko-gospodinjskega tečaja. Kakor prvi, je tudi ta tečaj nad vse pričakovanje uspel. Dekleta so pri skušnji pokazala, da so prav dobro poučena v vseh strokah, ki se tičejo gospodinjsva, tako na primer v hišnem gospodinjstvu, v vrtnarstvu, v sadjastvu, v živinoreji, v vzgojeslovju, v zdravstvu itd. — Tudi razstava okusnih jedil in raznih drugih umetnih izdelkov je pričala, kako dobro so izrabila kratek čas, ki jim je bil odmerjen. Seveda gre pri tem v prvi vrsti zasluga spetni voditeljici g. Elzi Premrou in njeni dobri

pomočnici gospodični Mlakarjevi, ki znata res s pravo materinsko ljubeznijo in požrtvovalnostjo in ljubeznijo vzgajati njima v ta namen izročena dekleta. Bodi njima tudi na tem mestu izrečena najprisrčnejša zahvala za njuno veliko skrb in pohvalno priznanje za njuno delo. Naša želja sedaj je le še, da bi seme, ki se je na teh dveh tečajih tekom šest mesecev sejalo, tudi obrodilo stoteri sad, da bi naše družine potom takih kmetijsko-gospodinjskih in gospodarskih tečajev postale res v vseh panogah gospodarstva in gospodinjstva dobro poučene, gospodarsko napredne, v krščanskem mišljenju in življenju utrjene — vzorne družine.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 18. aprila 1930 je bilo pripeljanih 25 svinj in dva kozliča; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari, komad od Din 130 do 150; 7 do 9 tednov stari od Din 180 do 200; 3 do 4 mesece stari od Din 320 do 430; 5 do 7 mesecev stari od Din 450 do 490; 8 do 10 mesecev od Din 550 do 800. En kg žive teže od Din 10 do 12.50; en kg mrtve teže od Din 17 do 18.50. Prodanih je bilo 24 svinj in dva količa.

Žena, ki pozna lastnosti pravega terpentinskega mila Gazela ne bo nikdar varana. Kakovost tega mila namreč ne odpove nikdar. Zahvalite se pri Vašem trgovcu!

„Domovina“ + „Kmetški list“.

Čitatelji se boste menda čudili temu naslovu. Bili so časi, ko ta dva lista nista hodila roko v roki, temveč sta si bila močno v laseh, kakor bi rekli po domače. Bila pa je tudi doba — od jeseni 1927 — ko sta oba dva lista brenkala na iste strune. V velikonočni številki pa objavlja »Jutro« vest, da bosta »Domovina« in »Kmetški list« postala ena duša v dveh telesih, z drugimi besedami, da dobita isto skupno vodstvo, ki bo narekovalo duha, ki bo prešinjalo oba lista. Torej bo nekaka združitev duha »Domovine« in »Kmetškega lista« v skupni višji duh. Kakšen bo ta duh? Nemara duh »Jutra«, ki prinaša z neprikritim zadovoljstvom to vest. Po-

temtakem bi »Jutro« s tistim krogom, ki narekuje duha in načela, odzdaj naprej prevzelo in izvrševalo botrstvo ne samo nad »Domovino«, marveč tudi nad »Kmetškim listom«. Boter — kunek moj dragi — skrbi rad za svojega kunčeka, in sicer ne samo za njihovega duha, marveč tudi za prospeh njih telesa. Tako bo tudi »dragi kunek, Jutro« gotovo skrbelo za to, da bosta njegovi kunčeti »Domovino« in »Kmetški list«, ki zanaprej tvorita dve telesi pod enim duhom, uspeli ne samo po duševni strani, ampak tudi po telesni, gmotni plati. Tako bi torej ustanovitev enotnega vodstva za »Domovino« in »Kmetški list« bila nekak velikonočni piruh.

v jeseni. Zato pa je bilo tudi ljudi, da jih mesto Ptuj že davno ni videlo.

Kupčija je bila živahna, saj je letos vse dobro obrodilo, zato pa je tudi vsak hitel, da se je preskrbel s potrebnim blagom za zimo.

Pred gostilno »Pri zlati kapljici« blizu glavnega trga je bila najhujša gnječa. Zakaj tudi ne, saj gostilničar Gašper je znal postreči gostom. Ker je imel vinograde v Halozah in tudi pri Sv. Urbanu, je lahko točil pristno vino; če ga je malo krstil, je bilo zaradi lepšega, samo preveč se to ni smelo zgoditi, kajti drugače bi prišel nad njega član mestnega odbora in mu naložil občutno kazen: Stati bi moral v posmeh vseh meščanov na sramotnem kamnu in plačati težke cekine.

Tudi za jed je bilo poskrbljeno v njegovi kuhinji in pravili so, da so dobili takšne porcije, da je prišel vsak na svoj račun.

Kadar je pretilo zavladati dolgočasje, je prišel njegov nečak Boltažar Ribl ter začel zbijati burke, da so se mu morali vsi smejati.

Bil je kakih 20 let star, nosil je sivkast jopič, izpod temnih obrvi je gledalo dvoje malih sivih oči, ki so povedale, da tiči za njimi zvitost in nagajivost. Postave je bil bolj male, toda vse

kretnje so kazale izvanredno gibčnost, pri tem pa tudi nekaj nemirnega ter nestanovitnega.

Stric Gašper ga je imel zelo rad, ker je hudomušnost, ki jo je kazal nečak, pripravljala vsem gostom zabavo. Včasih je zalotil tudi kje kakega muzikanta, ki je znal igrati na gosli, Boltažar Ribl pa je pel s svojim lepim, prijetnim glasom različne pesmi, včasih tudi vsebine, ki je bila primerna le za goste te gostilne.

In tako je bil Boltažar Ribl privlačna sila za gostilno »Pri Sladki kapljici«.

Rad je tudi potegnil tega ali onega za nos, najrajši pa se je spravil na kakega žida, ki so bili takrat tudi v Ptuj. In tudi danes niso izostali.

Boltažar Ribl je hotel napraviti danes dobro kupčijo, da bi kaj zaslužil. Ponudila se mu je kmalu ugodna prilika.

Bila je zbrana velika množica, ki se je zabavala, kako se je Boltažar Ribl ravnokar pogajal z judovskim konjskim kupčevalcem zaradi prodaje konja. Tudi več plemenitašev je postalo pozornih, ki so se približali Riblu.

»Kaj hočete za konja, Boltažar,« vpraša jud. »Kaj bom zahteval,« odvrne ta malomarno,

Ste naročeni na Mes
„NEDELJA“?
Izhaja vsak teden? Prinaša vsakokratni nedeljski evanĝelij in razlago ter druge podane verske članke, razen tega pa tudi lepo povest „Otroci naše ljube Gospe“ in mišne zgodbe za deca. Stane mesečno le 2.— Din (leto 24.— Din). Se danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: UPRAVA NEDELJE, MARIBOR, SILOŠKOV TRG 20.

Za koga že? Morda za »Domovino« in za »Kmetijski list«, morda tudi za »Jutro«, za slovenskega kmeta sigurno ne. Duh meščanskega liberalizma ne more biti velikonočno darilo za našega kmetičanskega slovenskega kmeta. Takega duha naš kmet odklanja. Odklanjal ga je v preteklosti, zavračal ga tudi bo v bodočnosti.

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Na belo nedeljo, dne 27. aprila se vprizori zadnjič veličastna igra »Trpljenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa«. Kdor še je ni videl, naj pohiti ta dan v društveni dom. Naj se nikomur ne smilijo dinarji, kajti vsak bo odnesel s seboj vtise, ki jih ne bo nikdar pozabil. Vabljeni pa so tudi oni, ki so »Pasijon« že videli, kajti to igro se spleča tudi večkrat videti.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Ne pozabite na toholo Bralnega društva na Jurjevo, to je na belo nedeljo v prostorih g. Pergerja. Pravijo, da zlati ključ odpre vsaka vrata in z zlatom otvorjen osel pride čez vsaki zid. Potem boste gotovo tudi vi premagali vsake ovire, da si boste lahko prišli po svojo zlato uro (moško in žensko), ki vam bo ta dan na razpolago za cele 3 Din — seveda, če si niste s srečo navzkriž. Mogoče bi vam bilo celo življenje žal, ako tega ne bi storili. Torej na svidenje!

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru ponovi dne 27. aprila v Katoliškem domu krasno igro »Mlini pod zemljo«. Začetek ob pol štirih popoldne. K najobilnejši udeležbi vljudno vabi odbor.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Vzradoščen namanjamo, da obiše gornjeponkovskega »Slomšeka« gledališka družina katoliškega prosvetnega društva iz Celja ter uprizori na našem odru v župnikovi uti na belo nedeljo dne 27. aprila ob 3. uri popoldne v dno duše segajočo igro »Trosila bom rože« ali Čudež sv. Terezije Deteta Jezusa. Vljudno vabimo tudi sosede, da posetite prijatelje iz Celja na Gornji Ponikvi. Prireditve se vrši ob vsakem vrenenu.

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

»ta krasni belec je pač več vreden, kakor 50 zlatih goldinarjev.«

»Pravični Bog me naj kaznuje, 50 zlatih goldinarjev,« vzklikne jud, »konj vendar šepa.«

»To je res,« pravi Boltažar, »toda če bi ne šepal, bil bi 400 zlatih goldinarjev vreden.«

Ribl je pustil, da je vodil jud konja gor in dol.

»Dam ti polovico, torej 25 zlatih goldinarjev,« reče nazadnje jud, ko si je ogledal konja še enkrat prav natanko.

Ribl premišljuje nekaj časa, nato pa reče: »Kaj naj storim, rabim denar kakor vsakdanji kruh, tu imaš belca, Natan!«

Jud potegne takoj mošnjiček iz žepa dolge suknje, vzame 25 zlatih goldinarjev, katere zvesto prešteje ter jih položi kupcu na odprto dlan; nato pa pogleda zvito ter hitro odvede konja.

»Neumni jud,« oglasi se eden gledalcev, ki je sedel na belcu, lep, mlad mož v z zlatimi nitmi obrobljenem španskem plašču, »ti si se dal prevariti in si dal za šepajočega konja, ki ni niti 10 zlatih goldinarjev vreden, še enkrat toliko.«

»Bog me obvari,« odvrne jud ter se lokavo smehlja, »saj nisem ogoljufan, plemeniti gospod. Glejte, visoko spoštovani gospod, ko sem vodil

Maribor. V večno pomlad se je preselila č. šolska sestra Venceslava Hojnik, sotrudnica pri gospodinjstvu v kn.-šk. rezidenci v Mariboru. Rojena je bila dne 2. septembra 1864 pri Sv. Tomažu blizu Velike Nedelje, na praznik Marijinega Vnebovzeta leta 1893 pa je sprejela redovno obleko kongregacije šolskih sester v Mariboru, kjer je tudi dočakala konec svojega redovnega življenja dne 21. aprila t. l.; pogreb bo v sredo, dne 23. t. m. ob 16. uri na Magdalensko pokopališče od Slomškovega trga 19. Blaga sestra naj mirno počiva v Gospodu. —

Zagreb. Dovolj »Slovenski Gospodar« kotiček svoje izdaje tudi nam slovenskim vojakom, da opišemo letošnje velikonočne praznike med našimi brati Srbi in Hrvati. Tudi naša vojska praznuje velikonočne praznike po pravem cerkvenem pravilu. Na ukaz naših predpostavljanih smo opravili sveto spoved v cerkvi kakor doma in na ta dan smo imeli celi dan prosto. V velikem tednu smo se tudi postili po cerkvenih zapovedih, da ni bilo mesa kakor običajno druge dneve. Na dan velikega praznika nastopi prekrasno spomladansko jutro, kakor osnova za lepe dneve velikonočnih praznikov. dočim je v prvi polovici aprila stalno deževalo. Dalje smo se udeležili tudi vojaki cerkvenih opravil pod vodstvom naših starešin. Dobili smo priboljšek v hrani s pečenko, vinom itd. A naši dobri predpostavljeni tudi na pisanko niso pozabili. Veliko naših drugov se je veselilo o Veliki noči v krogu svojih domačih, kateri so dobili dopust. Bila je že letos naročito slovesna Velika noč za našo vojsko, ker smo slavili katoliki in pravoslavne vere na isti dan. Toliko v vednost našim bralcem Slovenskega Gospodarja, da se tudi naša vojska zaveda in proslavlja velike praznike.

Št. Peter pri Mariboru. Na belo nedeljo porani sveti maši se vrši v samostanski šoli viničarsko zborovanje. Prijazno so vabljeni vsi viničarji, ravnotako tudi gospodarji. Vsem se bo obrazložil nov viničarski red, pravice in dolžnosti, viničarjem pa tudi pojasnil pomen organizacije, katero premalo poznajo, gospodarji pa večkrat napačno sodijo. Da se pa to nesporazumljenje odpravi in dobi vsak jasen vpogled v viničarsko organizacijo, pridite na zborovanje. — Sedež bodoče velike občine bo št. Peter. Tako je sklenil občinski odbor ter

konja, sem zapazil, da ima žebelj v nogi, ki žival boli. No, zaradi tega šepa; če odstranim žebelj, bo konj zopet lepo šel in prodal ga bom za 200 goldinarjev.«

Po teh besedah zagradi Natan prodanega konjička za uzdo in v trenutku zgine med množico, da ga odpelje domov ter proda v kratkem za štirikratno današnjo ceno.

Boltažar Ribl je gledal za njim; kakor je bilo videti, je bil s prodajo prav zadovoljen, kajti zviti smehljaj mu je igral okoli usten.

»No, ti norček,« zakliče mu mladi plemič, »ali si slišal, kaj mi je rekel jud, konj vendarle šepa, ker ima žebelj na nogi, ki ga je zviti jud takoj zapazil. Zviti kupec bo odstranil žebelj in konjiček bo hodil zopet tako kakor prej; prodal ga bo za veliko višjo ceno. Vidiš, to bi bil ti tudi lahko storil, če bi bil prej zapazil žebelj. Mladenič, kako more vendar jud tako opehariti kristjana!«

Tedaj pa spači Ribl porogljivo svoj obraz, zmaje z glavo ter reče:

»Gospod, ali res mislite, da bi pustil konja judu, če bi bil ogoljufan?« Ne jaz, ampak on je ogoljufan.«

Zadovoljni

ste, ako imate nove čevlje, a Vaše zadovoljstvo je tem večje in trajnejše, če so Vaši čevlji res dobri in trpežni. Take Vam nudi samo industrija čevljev — **Stermecki v Celju**. O tem se lahko uverite, če zahtevate takoj novi katalog z

več tisoč slikami, katerega prejmete popolnoma brezplačno.

Čevlji iz kravine Din 149, telečji 170, boks 178, ševro 290, gorski 186, lovski 243, gojzerji 259, športni 343, sandali 80, 88, počevlji 135, 140. Ravnotako velika izbira dečjih, damskih, platnenih, kopalnih in telovadnih čevljev. Cene nizke in kakovost boljša kakor kjerkoli. 207

Industrija čevljev **R. Stermecki, Celje št. 24.**
Dravska banovina.

poslal ta svoj sklep višji oblasti. — V ponedeljek, dne 14. tega meseca je umrla 86 letna Zofija Tischler, vdova po generalštabnem zdravniku.

Razvanje pri Mariboru. V zadevi združitve majhnih občin v večje se je občinski odbor soglasno odločil za to, da ostane Razvanje tudi sedež bodoče razširjene občine ter da bi se naj k občini Razvanje pridružili občini Bohova in Pivola, ter eventualno del Radvanja, ki mejl in gravitira proti Razvanju. Svoj predlog utemeljuje občinski odbor s tem, da je razvanjska občina ena največjih župnije Hoče, da ima lastno šolo, pokopališče in cerkev — podružnico sv. Mihaela, gasilni dom ter večji obseg zemljišča — njiv, travnikov in gozda, javno električno razsvetlavo, dobre ceste, da je občina brez vsakega dolga in pa da ima primeroma z drugimi občinami tudi nizke doklade. Navaja tudi, da se ves promet vrši bolj proti Mariboru, kot proti Hočam in da ima razvanjska občina vse predpogoje, ki so potrebni za sedež novih velikih občin.

Slov. Bistrica. Na pobudo Vinarskega društva v Mariboru se je sestel pripravljalni odbor, ki si je nadel nalogo, ustanoviti vinarsko podružnico, ki bo obsegala sodni okraj Slov. Bistrica, to je poštna rajone Slov. Bistrica, Zg. Polskava, Pragersko, Laporje, Poljčane in Makole. Po veliki večini je bistriški okraj vinoroden, v katerem se nahaja znano in renomirano pohorsko vinogorje. Omeniti je tu Ritoznoj s svojimi najimenitnejšimi sortnimi vini, Kovačja vas s priznanim Brandnerjem, Vi-

„Po divjem Kurdistanu“

bodo imeli naslov nadaljni

4 zvezki

Karl May-ovih

spisov.

Prvi od teh je že izšel v

Tiskarni sv. Cirila
v
Mariboru

Stane Din 13.

sole, Gabernik, Tinska gora itd. Omembe vredne pa so tudi gorice v Vrholjah, Klečah, posebno pa v Makolah, kjer je lanski vinski pridelek izboren. Pri vsem tem lepem in dobrem je pa pri nas vinska kriza občutna in položaj vinogradnikov vedno slabši. Treba bo več reklame za naša vina, posebno pažnjo pa obračati potrebni obnovi naših vinogradov. Vinarska podružnica, ki se ustanavlja, čaka veliko vsestranskega dela. Ustanovna skupščina se bo vršila v nedeljo, dne 27. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v tukajšnji meščanski šoli. Na vas, vnetih in naprednih vinogradnikih, pa je ležeče, da bo ustanovna skupščina, na kateri predava urednik »Naših goric« gospod Zmavc, čimbolj obiskana.

Janževski vrh — Orlica. Zdravstveno stanje je v naši občini župniji zelo pohvalno. Izvanreden je seznam poslednje odbrane roj. leta 1912, in sicer je bilo rojenih 25 fantov, izmed katerih je samo eden umrl, in sicer že v otroški dobi, a vsi drugi, to je 24, so zdravi in pridejo leta 1932 k naboru. Vendar je zahtevala blede smrt že v tekočem letu par žrtev. — Dne 3. marca je imelo Katoliško prosvetno društvo prireditve in se je uprizorila igra — »Mati«. Obisk je bil mnogoštevilen. Med gosti smo tudi opazili posestnika iz Janževskega vrha gospoda Antona Petruna, ki je bil izvanredno dobre volje. Pač ni slutil, da poslednjikrat. Na pepelnico se je ponesrečil. Povožila sta ga njegova lastna konjiča, katera sta bila njegovo veselje in njegov ponos. Bila sta pa tudi res lepa, da ne le najlepša v občini, ampak v celem marenberškem okraju. Dne 10. marca je podlegel ranam v lepi moški dobi 58 let. Bil je strogo katoliškega prepričanja in zapuščal žalujočo ženo in rejenke. Lahka mu zemlja! — Dne 17. marca smo pa spremili k večnemu počitku 51 letno posestnico v Janževskem vrhu, Frančiško Krautberger. Blaga pokojnica je bila vzorna žena, kršč. mati in vzgledna delavna gospodinja in zapuščala 9 otrok, ki so, razen treh, še vsi mladoletni in nepreskrbljeni. Težka je izguba za moža, težka za otročiče, ki jih je tako lepo vodila k službi božji in k sv. zakramentom: božja dekla ne izbira, temveč sploh pobira. V miru počivaj in uživaj zaslužen plačilo! — Na veliko soboto smo pa odnesli 81 letnega posestnika Marka Miheliča iz Orlice k zadnjemu počitku. Dočakal je visoko starost kljub

temu, da je bil rahlega zdravja, ali živel je trezno in zmerno. Bil je mož, ki je stal vedno v krščanskih vrstah neomajen, neizprosni in zvest katoliški stvar. Zapuščal 9 otrok. Iskreno sožaljel Počivaj v miru!

Sv. Križ pri R. Slatini. V tukajšnji vasi Cerovec so se že nad tri leta pojavljale pri kmetih vedno tatvine kokoši, domačih golobov, ter zlasti ob večjih praznikih je rad kje izginil kak pitan puran. Zlobna roka, oziroma požrešno grlo je na ta način vedno oviralo gojo perutnine. Perutnistvo je tukaj zelo velikega pomena, ker smo v neposredni bližini zdravilišča, kjer se shajajo inteligentni tujci. Te dni se je zlobneš perutnine zopet pojavil pri neki tukajšnji kmetici. Odnesele ji je tri kokoši. Te kokoši je zamenjal pri drugih kmetih v drugih vaseh in ravno to je izdalo kurjega vohunca. Kakor smo že zadnjič poročali o vlamu v vinsko klet gospe Frančiške Potočnik, še danes dodamo, da je vlomilec odnesel raznega vinogradskega orodja itd. v vrednosti okoli 2000 Din.

Št. Andraž pri Velenju. Dne 9. t. m. smo spremili na njegovi zadnji poti posestnika Janeza Ožir v Dobriču, ki je nad 20 let bil zvest naročnik »Slov. Gospodarja«. Tudi »Slovenec« je imel v njegovi hiši svoje mesto in drugi katoliški listi. Nepričakovano nagla je bila, sicer pa mirna njegova smrt. V nedeljo zjutraj še poln moči in življenja je veselo hitel k službi božji, zvečer ob 10. uri je že za vedno zatisnil svoje oči. — Od 30. marca do 2. aprila smo imeli dobro obiskovane duhovne vaje, katere je že v drugič z vso vnemo vodil preč. gospod P. Vl. Bobek iz Nazarjev. Teh se je pokojni udeleževal, kolikor je mogel. Prejel je po božno sv. zakramente, in kakor bi slutil da zadnjikrat, je nenavadno dolgo klečal pred oltarjem prešv. Srca Jezusovega. V obilnem številu so ga prihiteli kropiti. K pogrebu so v obilnem številu prihiteli tudi iz sosednih župnij, da mu izkažejo zadnjo ljubezen in čast. Sprevod od hiše žalosti je vodil preč. gospod župnik Hiersche iz Polzele. Ob odprtem grobu se je s krasnimi besedami poslovil od njega, pevci pa so mu zapeli v srce segajoče žalostinke. Teško smo se ločili od preranega groba. Pa eno nas tolaži, dragi Janez. Svoje otroke si vzgojil vzorno, bil si vnet za vse dobro, dobro si rad storil in pomagal, kolikor in kje si mogel, zato upamo, da si že prejel plačilo v

nebesih. — Dobri ostali družini pa naše iskreno sožalje.

Dravograd. Dne 4. maja tega leta se bodo blagoslovili trije križi tik ob avstrijski meji pod Košenjakom. Blagoslovitev se vrši na svečan način zgoraj imenovanega dne. — Ob 10. uri se vrši sveta maša na licu mesta. Pri sv. maši nastopi pomnožen zbor »Dravogradski zvon«. Za slučaj slabega vremena se blagoslovitev preloži za osem dni pozneje. Poskrbljeno bo tudi za mrzla jedila in pijače.

Št. Janž pri Dravogradu. Kupite srečke efektne loterije Št. Janž pri Dravogradu, ki stanejo samo 5 Din. Torej za pet dinarčkov lahko poslušate radio. Fantje in dekleta, vam pa nudi letošnja Velika noč ugodnost, namreč voziš se lahko z elegantnim moškim ali ženskim kolesom; ali to ni radost in lepa pisanka? Gospodinje in matere, ve lahko dobite vreče po 50 kg kave in sladkorja itd. ter s tem obhajate veselo Veliko noč, da boste morda sedele pri sladki kavi. Kmetje in gospodarji, tudi na vas nismo pozabili. Vas pa čaka štiriletan konjček in železni plug. Tudi sreča in lepa pisanka za vas. Dalje so: ure, čevlji, obleke itd. Vse to lahko dobite, če še danes naročite srečko efektne loterije Št. Janž pri Dravogradu. Zrebanje bo morda že ob velikonočnih praznikih ter boste dobili najlepšo pisanko. Izčrebane številke objavimo v našem časopisju. Srečke se naroča na naslov: Odbor efektne loterije Št. Janž pri Dravogradu, p. Meža.

Ojstrica — Pernice. Kam pa gremo kaj letos »v Emavs« — mi Ojstričani in Perničani? Na velikonočni in binškočni pondeljek gremo k Sv. Duhu pri Ojstrici, na belo nedeljo k Sv. Boštjanu v Dravski dolini, na Urbanovo nedeljo, dne 25. maja, na lepo, dne 22. junija, na Rokovo nedeljo, dne 17. avgusta, na angelsko nedeljo dne 7. septembra in na rožnavensko nedeljo, dne 5. oktobra k Sv. Urbanu na Planini, na god Srca Jezusovega pa vsled stare zaobljube k Sv. Križu nad Dravogradom. Nas pa obiščejo na binškočni pondeljek Dravogradčani in Perničani v procesiji pri Sv. Duhu, sploh sosedni farani na Kresovo, dne 29. junija in Ožbaltovo nedeljo, dne 3. avgusta na Ojstrici, na Urbanovo, dne 6. julija in na Simonovo nedeljo, dne 26. oktobra pa na Pernicah. V posebno velikem številu v procesiji pridejo na lepo nedeljo, dne 22. junija k Sv. Urbanu na Planini (nevtralni teritorij) naši nemški sosedji iz Labuda, Št. Lovrenca nad Labudom, Ettendorfa, Sobote in Radvanja.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

Maribor, Horoška c. 5

»Kako to,« vpraša mladi plemič z očitno radovednostjo.

»Ha, ha,« nasmeje se Ribl, »žebelj, da, žebelj! Zviti Natan Kohn naj le izdere žebelj; le tega sem jaz sam zabil, da bi jud verjel, da konj vsled tega žeblja šepa. Jud bo žebelj izdrl, in konj bo še vendar šepal. Kdo je torej ogoljufan?«

»Fant,« vzklikne mladi plemič, »ti si res bistra glava in midva se morava bolje spoznati. Take ljudi v teh časih rabimo.«

»E, ta potepuh je goljuf, on je goljufal juda,« meni drugi plemič, ki je stal v neposredni bližini.

»Mogoče,« odvrne mladi plemič, »saj je samo jud, katerega je prevaril, ker ga je hotel ravno ta goljufati. V tem slučaju je pač še bolj zvit prebrisanec preslepil manj prebrisanega.«

»Slišiš, dečko,« reče plemič ter se obrne do Boltažarja Ribl, »ali hočeš stopiti pri meni v službo? Take ljudi rabim na svojih posestvih, da nadzorujejo mojo služinčad.«

Ribl pogleda pozorno plemiču v obraz ter reče po kratkem premišljevanju:

»Zakaj pa ne, saj ima Boltažar Ribl že davno željo, da bi prišel v gosposko službo. Kdo pa ste tedaj, če smem vprašati?«

»Jaz sem državni grof Ivan Erazem Tatenbah,« odvrne mladi plemič, »imam mnogo posestev na Štajerskem. Tebi se res ne bo godilo slabo. Ivan Boltažar Ribl, udari v roko, ti boš moj prvi sluga.«

»Dobro,« reče ta in seže v roko mladega grofa, »jaz sem vaš, kam naj grem?«

»V Freihaus v Mariboru, saj veš, kje je to poslopje, tam pri Dravi,« odvrne grof Tatenbah, »tam začasno stanujem.«

»Dobro, hočem biti vaš, gospod grof,« reče Boltažar Ribl, »hočem se samo posloviti pri svojem stricu v gostilni »Pri sladki kapljici«, jutri ob tej uri sem v Freihausu, saj mi je to poslopje tako znano kakor mariborski grad.«

»Tu imaš nadatek,« reče mladi grof ter izroči novemu slugi mošnjiček s cekini.

»To je dober začetek,« reče Boltažar Ribl ter smehljaje spravi mošnjiček v žep, »z vami se bo dalo izhajati, gospod grof.«

»Ta vam še pripelje pravega vruga v vašo hišo,« pripomni eden od treh blizu stoječih plemičev.

»E, kdo bi vse tako strogo presojeval,« meni mladi grof smehljaje se, »hočem poskusiti s tem mladim dečkom, ki mi tako ugaja.«

Št. Peter pri Mariboru. (Župnijska cerkev sv. Petra.) Z lepo hišo Gospodovo se zamore ponašati šentpeterska župnija. Sedanja cerkev je bila sezidana med l. 1730—1740, in sicer je stavitelj cerkve župnik dr. Janez Sitich, ki je župnikoval od leta 1724 pa do svoje smrti leta 1759. Prvotna cerkev je bila že zidana okrog leta 1280. Sedanja cerkev je le nekoliko metrov postavljena bolj proti hribu. Cerkev je vzvišena nad Dravo okrog 40 metrov. Od nove okrajne ceste vodita od jugovzhodne in zapadne strani proti cerkvi cesti ter ena pešpot. — Cerkev je z glavnim oltarjem obrnjena proti jugovzhodu ter je dolga 37, široka 10 in visoka istotako 10 metrov. Slog cerkve je romanski. Glavni zid ima v notranjščini cerkve na vsaki strani troje podpornih stebrov, ki so z oboki vzporedno zvezani. Nad njimi je na levi in desni strani širok kor, pod katerim so majhne kapelice in so oltarji na podporne stebre naslonjeni. Zakristija s prostornim oratorijem je na evangelijski strani glavnega oltarja. Oltarjev ima sedajna cerkev sedem in sicer glavni oltar sv. Petra, katerega je leta 1736 izdelal Mariborčan Matija Leitner. Glavni oltar je zelo podoben glavnemu oltarju v Rušah. Pod oltarjem je v stekleni krsti truplo mučenca sv. Favstina. Svetnikove kosti so umetno z voskom obdane. Na oltarju sta dve podobi in sicer: Kristus daje sv. Petru ključa in spreobrnitev sv. Pavla. Vrh oltarja je sv. Trojica, obdana od nebeških angelov. Na vsaki strani sta dve veliki izrezani podobi in sicer na evangelijski strani sv. Rupert in sv. Valentin, na listni strani pa sv. Miklavž in sv. Janez Nepomučan. Šest stranskih oltarjev je bilo postavljenih leta 1764. Na prvem stranskem oltarju na evangelijski strani je Marija Matl božja iz lesa izrezana. Svojčas je bila na tem mestu Devica Marija z Detetom v pravi obleki. Ker pa so bile za časa cesarja Jožefa II. take podobe prepovedane, so jo odstranili. Sedaj se nahaja ta podoba in sicer od leta 1849 v kapelici na Metavskem hribu. Zvonik, 53 metrov visok, je na vzhodni strani, ter je brezdvomno eden najlepših zvonikov daleč naokrog. Zvonovi so štiri. V vojski odvzeta sta bila po vojni zopet nadomeščena. Za časa župnika Marka Glaserja je bila cerkev od zunaj in znotraj prenovljena. Slikar Jakob Broilo iz Gemone na Furlanskem je s svojimi pomočniki leta 1871 cerkev lepo poslikal. Vsa fresco slikarija je stala tedaj 2000 goldinarjev. Dne 5. novembra 1871 pa je bila cerkev in glavni oltar po knezoškofu Stepišniku posvečena. V glavnem oltarju so vzdani ostanki sv. mučencev Viktorja in Lovrenca. Župna cerkev je po svoji zunanosti in notranosti gotovo ena izmed najlepših starejših cerkva obširne lavantinske škofije.

Št. Peter pri Mariboru. (Podružnica Matere Božje na Gorci.) Cerkev Matere božje na Gorci nam je priča žive in trdne vere naših prednikov. Ni nam treba zgodovine, ne drugih dokazov; ta in vse druge, zlasti Marijine cerkve po hribih in holmih naše lepe slovenske domovine nam pričajo, da je bil slovenski rod veren, bolj veren, globokejšega verskega prepričanja, pa tudi življenja kot je sedanj. Od župne cerkve pelje kakšnih 10 minut dolga pešpot na Gorco k lepi cerkvi Matere božje, ki vzvišena približno 200 metrov nad Dravo kraljuje. Iz hribov je prekrasen razgled tja po Slovenskih goricah, Ptujskem polju, Dravski dolini in vedno zelenem Pohorju. Stavitelj te cerkvice je gotovo moral biti velik prijatelj narave, da je na tem prijaznem kraju postavil cerkvico. Ni zastoj dejal nek tujec, da je razgled z Gorce tako lep, kakor je lepa naša narodna pesem. Začetek cerkve Matere božje na Gorci ni znan, gotovo pa je bila zidana v 13. stoletju. Cerkev je zidana v gotičnem slogu, razen dveh stranskih kapelic. Zadnji del cerkve je bil dozidan leta 1517. Cerkev je obrnjena z glavnim oltarjem proti vzhodu ter je 23 metrov dolga in široka s kapelicami 18 metrov. Zvonik je bil postavljen leta 1517,

olepšan pa leta 1677. V zvoniku je starodaven »sturški« zvon, o katerem je Slovenski Gospodar že pisal. Za časa župnika Glaserja je bila cerkev in zvonik prenovljena in sicer leta 1864. Na mali smaren ali na praznik rojstva Marijinega se vrši večji romarski shod. Zlasti iz Slovenskih goric pride veliko naroda, pa tudi Muropoljci radi prihajajo k Gorski Mariji. — Za časa turških vpadov so obiskali Turki tudi Št. Peter. Požgali so tudi obe cerkvi, župno cerkev sv. Petra in podružnico Matere božje na Gorci. Bilo je to leta 1532. Cerkev Matere božje na Gorci se po vsej pravici sme prištevati k najlepšim cerkvam Marijinim v lavantinski škofiji. Ker se že od časa župnikovanja Marka Glaserja ni ničesar popravljalo, bi bila cerkev, zlasti njena zunanost potrebna popravila. Poskrbeti bi se morala tudi poprava kapelic križevega potu ter pot od župne cerkve na Gorco in tedaj bo Gorca z lepo cerkvijo Matere božje zares kinč ne le šentpeterske župnije, temveč cele naše slovenske domovine.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon št. 23-53. Najmodernejše urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, infra-rdeča žarnica. Cene zmerne. 581

Libeliče. (Zbirka.) Za poplavljenca na Francoskem je nabrala tukašnja šolska deca znesek 300.65 Din in en star bankovec za 5 Din. Vse vsolane vasi so primerno darovale ter pokazale iskreno sočutje z nesrečniki naše prijateljske države. Vsem darovateljem na tem mestu prisrčna hvala!

Senik pri Sv. Tomažu. Umril je dober kršč. mož, dolga leta naročnik in čitatelj nam priljubljenega »Slovenskega Gospodarja«, Anton Majcen. Bil je vzor moža, zmiraj vnet za dobro stvar, priljubljen pri sosedi in znanih. Bili smo skoraj iznenadeni vsled njegove smrti, ali potekla mu je nit življenja. Presilil si se tja, kjer ni trpljenja, ne muk in gorja, kakor ga imamo na zemlji. Spominjali se te bomo v molitvah. Blag ti bodi spomin!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na cvetni petek je v velikih mukah umrl klobučar Jakob Postružnik, ki je nad 12 let bolehal, zadnja tri leta niti noge, niti roke ni mogel dvigniti. Pokopali smo ga ob obilni udeležbi ljudstva na cvetno nedeljo po rani sv. maši. Pokojnik je bil v trpljenju vzor. Naj v miru počiva!

Marenberg. V tistem tednu smo imeli po preteku 30 let zopet sv. misijon, ki so ga vodili in zaključili na cvetno nedeljo oo. jezuiti iz Ljubljane. Po sklepu je misijonar gospod Pristov ob ogromni udeležbi lepo obrazložil umetniške posnetke skioptičnih slik o trpljenju Gospodovem. — Na cvetno nedeljo popoldne bi se skoro pripetila velika nesreča. Nespreten šofer je svoje vozilo obračal tako, da je podrl gospo soprogo notarja Kolšeka, ki je dobila pod avtomobilom lažje poškodbe. Vsi, ki poznamo dobro in prijazno ter zlasti revnim šolskim otrokom zelo naklonjeno gospo, se veselimo, da se ji ni prepetilo kaj hujšega. — Tombola, ki jo prireja Kolo Jugoslovanskih Sester v prid popravil nujno potrebne farne cerkve, se nikakor ne more vršiti na belo nedeljo, temveč se bo vršila nepreklicno na vnebohod, dne 29. majnika 1930, ker smo prodali še premalo kart. Vse in vsakogar vljudno naprošamo, naj to tombolo ob prodaji in nakupu kart podpirajo, da bo uspeh popoln. Treba je vedeti, da je tukašnje prebivalstvo pretežno bolj revno in da so v tej cerkvi skozi 42 let vsa večja popravila malodane popolnoma izostala. Farna in dekanijska cerkev, sezidana v 14. stoletju in prenovljena v 18. stoletju, je dobila za letošnjo velikonočno procesijo nov, prekrasen baldahin. Namreč oni, ki se je uporabljati dosedaj, je bil izposojen od

podružnice v Zgor. Vižingi. Od dobre volje in radodarnosti tržanov in faranov ter drugih je zavisno, koliko časa bo še ostal en sam srednje velik zvon v lepem zvoniku farne in dekanijske cerkve kot znamenje prestanih grozot svetovne vojne.

Sv. Barbara v Halozah. Čudno se vam zdi, gospod urednik, in tudi drugim, da so od nas tako izostali dopisi v vaš list. Tudi nam naročnikom, ki nas ni tu malo, se nam ne zdi prav. Društveno življenje je zadnji čas, menda samo na videz nekoliko zaspalo. Sliši se, da je v društveni dvorani postavljen nov krasen oder, menda ga je poslikal nek umetnik iz Maribora. Radovedni smo, kdaj bo kaj prva otvoritvena predstava na novem odru? Upamo, da diletantov ne manjka. Torej, zganite se, morebiti bo že kmalu kaj, samo tajite menda, da bi nas tembolj presenetili.

Sv. Barbara v Halozah. Na veliko soboto predpoldne se je ponesrečil hlapec pri Antonu Bratušek, Ferdinand Car v Paradižu pri velikonočnem streljanju. Možnar, ki ni hotel počiti, se je nenadoma sprožil in fantu razmesaril levo nogo pod kolonom. Ker je rana nevarna, ga je gospodar spravil v ptujsko bolnico. O nadaljnji usodi se še ne ve. Kriva je neprevidnost fanta.

Vemčesl. Preminul je lepo previden s sv. zakramenti invalid Franc Košir za jetiko — posledico krute vojne. Njegovi pogrebci so zložili za cerkvene potrebe 100 Din.

Sprejme se kmetijski fant, ki ima veselje do drevsničarstva, je zdrav in pošten, star 18 do 19 let. Ponudbe na I. Gradišnik, Dobrna pri Celju. 582

Veržej. Drugo nedeljo po Veliki noči bomo obhajali v Marijanišču v Veržeju prvič slovesni praznik blaženega Janeza Bosca, našega ustanovnika, ki so ga lansko leto proglasili za blaženega slavno vladajoči sv. oče Pij XI. Ker je to prvi praznik, ki ga bomo salezijanci obhajali v čast blaženemu v lavantinski škofiji, zato se vršijo že sedaj velike priprave za ta praznik. V dneh 1., 2. in 3. maja bodo v veržejski župnijski cerkvi izpostavljeni ostanki blaženega Don Bosca v tridnevno češčenje. Vsak dan ob pol šestih bo peta sveta maša, nato govor o blaženem Don Boscu. Pravitako bo govor zvečer, nato pa slovesni blagoslov. V soboto, dne 3. maja zvečer ob sedmih bo slavnosten govor, nato prenos ostankov blaženega v procesiji z lučkami v prenovljeno zavodovo kapelico. V nedeljo, dne 4. maja bo slovesni praznik blaženega Don Bosca in blagoslovitev novega altarja Matere dobrega sveta. Praznika se bo udeležil celo prevzvišeni g. knezoškof lavantinski dr. Andrej Karlin. Prevzvišeni se pripelje že v soboto popoldne in bo imel v nedeljo ob pol 10. uri svečani govor s sveto mašo. Obenem bo blagoslovil novi altar. Z več strani so se že oglasili romarji, da pridejo s procesijo na praznik in počastijo Mater dobrega sveta in njenega vnetega čistilca blaženega Janeza Bosca. Vabimo tudi vse druge Marijine čistilce in prijatelje salezijanskih naprav, da se v kar največjem številu udeležijo praznika našega ljubljene Očeta in si od njega izprosijo posebnih milosti. Če iz katerega kraja namerava priti še kaka procesija, naj se nam blagovoli naznaniti, da vemo potrebno ukreniti. — Veržejski salezijanci.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Ves mesec smo imeli pravcato aprilsko vreme. Bile so plohe, sijalo je solnce, grmelo je in toča je šla. Tako se je lepo vse vrstilo drugo za drugim, kakor se vrste črni in rdeči svetniki v pratki. — Imeli smo med mladino eden ali dva slučaja škrlatinke. Najbrž se je prenesla, ker se je, kakor smo slišali, tuintam pojavila. Samo iz trojiške občine je bilo letos operiranih že pet

oseb radi obolenja na slepiču in ena oseba iz verjanske občine. Skoro bi morali misliti na to, da bi si pri Sv. Trojici kmalu postavili lastno bolnico za operiranje slepičev.

Sv. Vid pri Ptujju. V nedeljo, dne 13. aprila je pri nas začela higienska razstava. Zjutraj je bil film o jetiki, ki ga je razlagal g. dr. Vrtovec, šef zdravstvenega doma v Mariboru. — Popoldne je otvoril razstavo g. sreski načelnik dr. Bratina, navzoč je bil g. sreski zdravstveni referent dr. Vrečko, dalje g. dr. Mrgole in g. šolski nadzornik iz Ptujja. Opazili smo g. šolske vodje in celi učiteljski zbor. — Po otvoritvi smo videli film »Kako si ohranimo zdravje«, nato so gasilci imeli nauk o prvi pomoči. Ljudstvo se pridno udeležuje razstave. V torek so razstavo ogledale šole.

Bukovci. Dne 10. marca 1910 se je ustanovilo pri nas gasilno društvo. Že 20 let požrtvovalno deluje in je že pri mnogih požarih dejansko pokazalo, da je vedno pripravljeno pomagati bližnjemu v nesreči. Ker je sedaj ravno preteklo 20 let od ustanovitve, obhajamo dne 27. aprila, v slučaju slabega vremena pa dne 4. maja slovesno proslavo dvajsetletnice.

Velika Nedelja. Preminul je skrben gospodar, posestnik, mlinar in tesar Matija Kosi, po domače Mateč, s slavnega vinorodnega Runča, župnije Velika Nedelja. Pokojnika bo pogrešala marsikatera rodbina, ker je vsem šel radevolje na roko. Ni mu bila ovira ne sneg ne zima in tudi ne nevihta, da se ne bi potrudil z daljnega Runča na svoj mlin na Lešnico. Ni pa bil samo mlinar, tesar in posestnik, temveč tudi dober godbenik trobentač, kojega njegovi tovariši ne bodo pozabili. Po 14 dnevnem mukopolnem trpljenju je previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu izdihnil svojo blago dušo. Ob navzočnosti godbe se je pogreba, ki se je vršil dne 15. aprila, udeležilo veliko ljudstva. Dragi Matjaš, počivaj v miru! Ženi in otrokom pa naše sožalje.

Sv. Križ pri Zavrču v Zagorju. Dne 14. aprila ob tričetrt na deset se je usula tukaj kot lešniki debela toča ki je pobelila v par sekundah vse. Dober kilometer od nas v Ciglanici je padala v debelosti orehov, v Sekerišču je že bila debela kakor jajca. Napravila je zelo veliko škode po vinogradih na trsnih očeh, ki so se začela razpuščati. Na njivah škode ni poznati.

Kapela pri Radencih. V mariborski bolnici je umrla 25 letna mladenka Marija Vajs za želodčnim rakom, iz Noričkega vrha, Kapela pri Radencih. Rajnka je bila naročena na naš list. Naj ji sveti večna luč, njeni materi pa naše sožalje!

Frankolovo. Kmetje in mali posestniki iz okolice Lipa, Selce preko Trnovelj smo za letošnjo velikonočno pisanko prejeli prav lepo darilo, za katerega smo Bogu posebno hvaležni. Poročali smo našemu »Slovenskemu Gospodarju« že predlanskega leta, kako je začela premogopna družba plamen iz Zagreba v Lipi nad Markom iskati in kopati premog. Prišla je do podzemeljskega rezervoarja, kateri je napajal pri Seničevi peči stalen in bister studenec, ki ni usahnil ob največji suši. Uporabljali smo ga kot pitno vodo za ljudi in živino ter imeli ob njem perišča. Naši predniki so si ob njegovi strugi postavili domače mlino, gonil jih je v najbolj suhih letih; bil je zares pravi blagoslov v tem tako visokodostopnem kraju. Prišla pa je nesreča. Dne 9. maja 1928 so globoko v rovu predrli njegov rezervoar, da se je izlil v nižje ležeči rov in usahnil pod višje ležečim izvirkom 12. maja ter se popolnoma posušil do junija 1928. Nesrečo smo javili celjskemu sreskemu poglavarstvu, katero nam je blagohotno odredilo komisijo, ki je na licu mesta ugotovila usahnitev studenca. Navzoč je bil tudi podjetnik g. Landikušič. Zahtevali smo od njega, naj nam vodo vrne, in sicer tako, da z močnim betonom vodotok v rudniški rov zadela; obljubil nam je, da bo storil vse, kar je v nje-

govni moči. Storilo pa se v tem oziru ni nič. Medtem se je začelo v jami vsled slabega jameškega lesa rušiti in razsipavati, tako, da je bil drugi beton v enem in pol leta tako dograjen, da je 20. januarja tekočega leta začel vodo zapirati in jo je temeljito zadela. Začelo se je ljudsko povpraševanje: kje se bo voda pokazala na dan? Čudno, povsod drugje so jo pričakovali, samo na starem izvirku skoraj nobeden. Mi smo s trdnim upanjem pričakovali njenega prihoda in molčali. Up nas ni varal: 31. marca je začela vidno naraščati pri usahlem izvirku. Iz jame se je nekam jezno grmeče izlivala, kakor bi čutila, da se je silo njen naravni tok preprečil, ki ga ji je Stvarnik ukazal, da je bila prisiljena se ločiti od starih prijateljev, katerim je od pamtiveka zvesto služila. Nasprotno se je začela na starem izvirku kot sramežljiva devojka prikazovati. Suha struga jo je prvi teden vso željno popila. Ker pa je z vsakim dnem naraščala, se je začela šumeča naprej pomikati in je prišla že do take moči, da goni prazna mlinska kolesa. Veselje je splošno; neka tukajšnja kmečka mati je bila do solz ganjena, ko je zagledala ob suhi strugi star studenec ter rekla: Bog nam je tako dober oče, da nam je vrnil vodo, o kateri se je splošno govorilo, da ne bo nikdar več tukaj tekla. Sreča je bila, da so se nam ob prejšnji strugi stavile take ovire, da nismo svojih mlinov prestavljali. Zadnji čas so se toliko ublažile, da se je mislilo na prestavitev; usahnitev iz rova pa nas je poučila, da se ne prenačimo. Sklenili smo, kadar bo studenec narastel v prejšnjo množino, da bomo pri Seničevi peči postavili lepo kapelico Bogu v čast in zahvalo, našim potomcem pa v viden spomin in opomin. Pripomnim še, da smo celo zadevo izročili našemu škofu Slomšku, opravljali devetdnevno ter po naših hišah vneto in vztrajno molili. O tem bomo poročali v nabožnih listih. Kmet z Lipe.

Št. Andraž pri Velenju. Dne 6. aprila je zadela kap kmeta Ivana Ožir, v starosti 64 let, ki zapušča ženo in deset še živečih otrok. Bil je prijazen in darežljiv ljudem. Njegovo priljubljenost je pričal tudi pogreb. Niso šli za krsto samo sorodniki in sosedje, tudi drugih je bilo veliko število. Spremil ga je od doma častiti gospod župnik v. p. iz Polzele, nakar se mu je pridružil tudi g. župnik od Sv. Andraža. Imel je pri odprtem grobu v srce segajoč govor, spregovoril je tudi poslovilne besede njegov sosed Tomaž Leonardi; nato so mu pevci zapeli dve žalostinki. Ker je bil pokojni dolgoletni oskrbnik in lovec graščin Seneka in Novi Klošter, so mu poslale graščine svoje zastopnike z venci. Ohranimo mu blag spomin! Počivaj v miru tam, kjer šum sveta se več ne sliši!

Jankova pri Vojniku. Dolgost življenja našega je kratka, kaj znancev je zasula že lopata! Tako pravi v svoji pesmi naš pesnik Franc Prešern. Prav živo smo se spominjali teh besed, ko smo spremljali k večnemu počitku Štefana Kroflič, bivšega posestnika v Jankovi, kateri je dne 10. tega meseca po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti v 72 letu starosti mirno v Gospodu zaspal. Pokojni je bil pri svojih sosedih obče priljubljen, kakor tudi v krogu svoje družine. Dobro je vzgojil pet sinov in štiri hčere ter jim bil vedno skrben oče. Ločil si se od nas, dragi atek, a mi vemo, da je ta ločitev le za kratko dobo, kajti združili se bomo zopet enkrat v raju in se ne bomo nikoli več ločili. Le sladko snivaj in večno slavo vživaj. Mi pa, tvoji otroci, te bomo ohranili v blagem spominu!

Kostrivnica pri Rogaški Slatini. (Popotni utrinki.) Ako izstopiš na železniški postaji Kostrivnica-Podplat, se ti odpre lep kotiček slovenske zemlje s prijetnimi hribi; nad vsemi pa kraljuje mogočni Boč. Desno od železniške postaje Podplat je z gozdi poraščeno hribovje Korplje. Na Filipovem je bil iz obče-

spoštovane rodbine rojen Peter Erjavec, umrl kot župnik v Trbovljah. Na Podplatu je trgovina g. J. Janeža ter gostilna g. Klinarja in g. Kupnika; popotniki radi posečajo gostilne, ker so na križišču cest. Cesta, ki vodi v Kostrivnico, nas med njivami, travniki ter gozdovi kmalu pripelje do širom Slovenije znanega vrelca slatine »Kraljevega in Ignacijevega«. Lastnik vrelcev je g. Kupnik. Slatina je priljubljena okoličanom, mnogo se je pa razpošilja tudi po svetu. Ko zapustimo veleposestvo g. F. Kupnika se nam odpre krasen razgled na vas Kostrivnica. S prijaznega hribočka se dviga veličastna cerkev Device Marije, posvečena po škofu Slomšku. Sedaj župniku je tu vrli gospod župnik J. Slavič. Tik cerkve je 4 razredna osnovna šola. Ob kapeli pri g. Ogrižeku je križišče cest, ki vodijo na Poljčane, Rogaško Slatino in na Boč, katerega si bomo ob priložnosti od blizu ogledali.

Jurklošter. Veliko veselje že vlada v naši župniji, ker bomo dobili letos že davno zaželjena dva nova zvonova k romarski cerkvi sv. Trojice, ki stoji na 927 metrov visokem hribu nasproti turistom znani 947 metrov visoki Lisci. Zvonova se bosta slišala po vsej župniji in še v nekatere sosednje župnije, do čim se zvonjenje v dolini ležeče župne cerkve komaj sliši do prvega sosedja, ki je četrta oddaljen od cerkve. Zato so novi zvonovi pri podružni cerkvi sv. Trojice za našo župnijo večjega pomena kakor župni. Odtod izvira veselje, ki že sedaj navdaja vse župljane. Zvonova bo vtila zvonarna v Št. Vidu nad Ljubljano za 36.000 Din. Večji bo tehtal približno 500, mali pa 300 kg. Vozil jih bo tukajšnji za vse dobro vneti posestnik g. Martin Pintar iz postaje Št. Jurij ob južni železnici. To pa zato, da se vozijo zvonovi skozi večji del naše župnije. Blagoslov zvonov pa bo dne 11. maja, to bo tretjo nedeljo po Veliki noči in prvo po sv. Florjanu. Zato na Florijanovo nedeljo ne bo svetega opravila pri sv. Trojici. Blagoslovit pride zvonove g. kakonik Časl iz Maribora, ki je bil svojčas župnik pri Sv. Lenartu nad Laškem. Če nam Bog da lepo vreme, upamo, da bo ta slovesnost prav lepo izpadla. Za telesne potrebe pa bo preskrbel g. Šramel Anton, ki bo za isti dan prenesel svojo gostilno iz Jurkloštra k Sv. Trojici. Romarji, pridite v obilnem številu. Darovi za nove zvonove so se nabirali po župniji in bližnji okolici. Sv. Trojica in Marija Devica nam je pomagala, faranom in okoličanom srca je užgala, da se je že precejšnja svota nabrala. Pa še nekaj manjka. Zato se še priporoča cerkev sv. Trojice za darove. Sv. Trojica vam stoker povrne, svojih očí od vas nikdar ne obrne!

Laško. Novo društvo. Tu se je dne 6. aprila ustanovilo žensko dobrodelno in šolopodporno društvo »Blago srce«, s čimer se je obnovilo — dasi v novi in razširjeni obliki — nekdanje predvojno »Podporno društvo za revne učence laške slovenske šole«. Poslovno področje društva »Blago srce« obsega vse tri všolane občine, to je Laško, Marijagradec in Sv. Krištof. Že ob rojstvu se je pokazalo, da se obeta istemu najlepša bodočnost, kar ne bo težko doseči, ker predvidevajo pravila za članice zelo široke, bogate in idealne udejstvovalne možnosti. Na ustanovnem občnem zboru se je ugotovilo, da šteje društvo 237 članic, med njimi 11 ustanovnic, s čimer se je uvedlo že prvi dan obstoja kot najmočnejše v Laškem. Iz občine Laško jih je pristopilo 154, iz Marijagradca 45 in iz Sv. Krištofa 38. Pri tajnih volitvah je bil izvoljen upravni odbor, katerega vodita Stegenšek Josipina kot načelnica in Szabo Beatrix kot podnačelnica. Pripravljalni odbor je tvorilo sedem učiteljic tukajšnje osnovne šole. Kot predhodna propagandna prireditve je bilo dne 12. januarja beležiti novoletno obdarovanje revnih šolarjev in rev iz občinske obožnice. S sličnimi in raznimi drugimi dobrodelnimi akcijami misli društvo nastopati vsako leto. Spoštovano ženstvo iz vse župnije se vabi na pristop.

USTANOVLJENA LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuji denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— še lastna glavica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.300.000.—**Maribor**
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223Opekarna direkcije
drž. rudnika Velenje

ima na razpolago

zidno opeko

zelo dobre kvalitete, po ceni

Din 470.—

za 1000 kom. franko opekarna, ozir.

Din 500.—

franko vagon Škale (rudnik). 563

**ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE**

V malih ozanimih stane
vsaka beseda Din 120.
Najmanjša cena za oglas
je 8 Din. Manjši zneski se
lahko pošljejo v znakah.**Mala oznanila**Mali oglasi se objavljajo samo
ako se **PLAČAJO NAPREJ!**Upravištvu odgovarja
na razna vprašanja samo
takrat, ako je priložena
znakka za 2 Din za od-
govor. Upravištvo.Pošljite nam takoj Vaš naslov! Dnevno Din.
200—300 in še več lahko zaslužite z delom
v Vašem domačem kraju. Znamko za od-
govor: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni
trg 25/I. 493Oskrbnik za vinograd, brez otrok, kateri ra-
zume cepiti in bi imel gostilno, se sprejme.
Naslov pod »Vinograd« na upravo lista. 580Vodovode in strelovode inštalira najsolidnejše
po jako nizki ceni, kompletni strelovod od
800 Din naprej, dobavlja vodovodne cevi ter
ima iste vedno v zalogi po jako ugodni ceni:
oblastveno koncesionirani inštalater Rihard
Jakelj, Slovenjgradec. 419Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si
sami napravite z esenco **Mostin**. Istotako
dober rum z rumovim cvetjem. Oboje dobi-
te le v drogeriji Wolfram, Maribor, Sloven-
ska ulica. 523V Ptujju kupite cement, apno, deske, late,
krajnike, umetna gnojila, semena, galico,
žveplo in druge kmetijske in vinogradne
potrebščine v najboljši kakovosti in po naj-
nižje mogočih cenah pri **KMETIJSKI ZA-
DRUGI**. 517Izjava. Podpisani Franc Hrga, posestnik v
Dornavi obžalujem obdolžitve glede Antona
Toplaka, posestnika v Mosteh kot popolno-
ma neosnovane in pregagljene ter se mu
zahvaljujem, da je odstopil od zasebne ob-
tožbe proti meni. Moste, dne 13. aprila 1930.
572 **Franjo Hrga, I. r.**Objava. Podpisana preklicem neresnično trdi-
tev, da bi me bila Marija Falež hodila k žu-
panu tožit. Nahujskana po moji materi sem
jo napadla s psokami. Obžalujem vse in se
ji zahvaljujem, da je odstopila od sodniške-
ga nadaljnega postopanja. Antonija Marguč
v Žižah. 573Krasno posestvo, pet minut od glavne ceste,
10 minut od železniške postaje se radi dru-
žinskih razmer proda. Redi se tri do štiri
govedi. Naslov v upravi lista. 574Vabilo na redno občni zbor Hranilnice in po-
sojilnice pri Sv. Juriju ob Ščavnici, reg. zadr.
z neom. zav., kateri se vrši v četrtek, dne 15.
maja ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih.
Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega
občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nad-
zorstva. 3. Odobritev računskega zaključka
za leto 1929. 4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.
575 Načelstvo.Mizarske vajence sprejme s hrano in stano-
vanjem Jur. Kobale, strojno mizarstvo v
Slov. Bistrici. 576Opeka za streho (First- in Biberschwan) Ia
kvaliteta oddaja opekarna Čerņiček, Kamni-
ca pri Mariboru. 578Kravarja in več hlapcev, vsi oženjeni, sprej-
memo v stalno službo z dobro plačo. Naslov
v upravi Slov. Gospodarja. 577Priden hlapec se sprejme v trgovini Josip
Krempl, Maribor, Meljska česta 9. — Na pis-
mene ponudbe se ne ozira. 582Triletna žrebica se proda v Razvanju šte. 28,
Hoče. 579Sodarske pomočnike sprejme pri polni oskrbi
Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. 485**Zahvala.****Zahvala.**Podpisana se zahvaljujem tem potom
podpornemu društvu»**LJUDSKA SAMOPOMOČ**« v Mariboru
za točno izplačilo pripadajoče podpore
po smrti mojega moža g. **Jakoba Kram-
berger** in priporočam to dobrotvorno
društvo vsakomur v takojšnji pristop,
ako še ni njega član.Sv. Marjeta ob Pesnici, 17. aprila 1930.
584 **Terezija Kramberger.****Današnja moda**zahteva elegantne
čevlje! Take si
lahko nabavite v
najboljši kvaliteti
in po zelo nizki
ceni samo pri vele-
trgovini **Ster-
mecki** v Celju.Ševret Din 115, 128, ševro 175, boks 164,
v modnih barvah 141, 157, 181, 198, 250,
260, 270, lak kombinirane 230, 245, 283,
sandali 80, platneni Din 87.Veliki ilustrirani cenik z več tisoč slikami se pošilja za-
stoj. Zahtevajte ga takoj z dopisnico. Naročila čez Din
500 poštnine prosia. Neodgovarjajoče se zamenja ali pa
se vrne denar nazaj.Trgovski dom **R. Stermecki, Celje št. 24.**
Dravska banovina. 207

AKO ME MUČI ZOB

tedaj z nekoliko kapljicami Fellerjevega prijetno dišečega Elsafluida namočimo košček bombaža in dam v piškav zob, a na lice položim obkladek z Elsafluidom. Vporabljam ga na zunaj za drgnjenje pri revmatizmu, gihtu, prehlajenju, nervoznosti, za zaščito proti gripi — a pri kašlju, slabostih, krčih i. t. d. vzamem nekoliko kapljic na sladkorju.

Belajte tudi Vi tako — pomagalo boče tudi Vam!

532

Fellerjev Elsafluid, to že 33 let znano narodno sredstvo in kozmetikum stane v lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusna stekleničica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din. — Po pošti najmanj za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsafluy 341

REUMA - IŠIAS

zahtevajte pravočasno zdravljenje pri hiši z Pistyanskim blatom ali gotovim obkladkom (kompresom). Brezplačni opis in informacije:

L. SCHREIBER 564

Zagreb, Strossmayerov trg 1. II.

ZA RAZVEDRILLO

Nemoderna krava. Mala Milica je bila pri stari mami na kmetih na počitnicah. Nekoč je priletela domov, rekoč: »Babica, krava na travniku me je tako neumno gledala. A zakaj?« — »Najbrž zavoljo tvoje rdeče obleke.« — »Oh«, je vzdihnila Milica, »saj vem, da moja obleka ni več moderna, a da se tudi krava na to spozna, pa nisem vedela!«

Zakaj ne bo molila. Liziko, ki ni rada molila, so nekoč malo pozneje kot navadno spravili spat. To je bil vzrok, da je mater prosila: »Mama, danes ne bom molila.« — Zakaj pa ne, dete?« — »Ker sem že tako zelo trudna in ljubi Bog gotovo tudi že spi.«

Abstinent je imel protialkoholno predavanje, v katerem je orisal kot najhujše zlo pijanost. Za primer vzdržnosti od alkohola je navedel sledeče: »Vzemimo, tu na tleh stojijo dve ročki, ena napolnjena z vodo, druga z vinom. Če bi pripeljal sem osla, katero ročko bi si izvolil?« — Eden od poslušalcev: »Ono z vodo.« — »Dobro!« pripomni govornik, »a zakaj bi raje vodo izvolil, in ne vino?« — »Ker je oselek, je pripomnil nekdo od poslušalcev.

Pavleš, ki se je vrnil s potovanja, je vprašal soseda: »Kje pa je tvoja žena?« — Sosedi: »Ljubi Bog jo je pred par dnevi vzel k sebi.« — V tem se je zabliškalo in z vso silo tresčilo nekam v bližino. — »Slišiš«, je rekel sosedi, »ima že prvi prepir z njo.«

Morilca vedejo počasi na morišče, ljudje pa tečejo in se pehajo mimo nje, ker hoče vsak prej priti in dobiti boljši prostor. Obsojenec gleda vrve in pravi ponosno: »Ljudje božji, kam hitite, saj brez mene tako nič ne bo!«

Vse vrste strešne opeke, zidne opeke engros en detail najceneje M. Korošec, Maribor, Aleksandrova c. 23. 569

Dva šivalna stroja proda Roter Ivan, krojač, Sv. Jurij v Slov. gor. 566

Dekle od 16 let dalje z dežele, ki ima veselje do hišnega dela, sprejme takoj učiteljska družina. Vpraša se ali plše na osnovno šolo v Vojniku pri Celju. 582

Prodano

razno staro pohištvo po ugodnih cenah. Skladišča Maribor Meljska c. 29. 491

Malo posestvo štiri orale se proda v Selcih 98. Več se izve v gostilni Klemenčič — Vurberg. 547

Posestvo 30 oralov prvovrstno v ravnini — okraj Maribor se proda. Čelofiga Štefan, Zg. Gorice 7, Pragersko. 558

Pacijent:

Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Doktor:

v

Rogaško Slatino!

T

ozadevni prospekti se dobe pri ravnateljstvu zdravilišča, kakor tudi v vseh pisarnah »Putnika«. — V času izven glavne sezone izredni popusti! Igra vojaška godba! Direktne železniške zveze!

495

Učenko

za šivanje, poštenih starišev z dobrimi šolskimi izprijevali, katera je nekoliko vajena šivanja sprejme: **ŠTEFKA SPES, Maribor, Linhartova ulica 18. 571**

Mož je pozno ponoči prišel iz gostilne, sezul pred vrati čevlje ter se splazil v sobo. — »Koliko pa je ura?« je jezno zarežala žena. — »Ena«, ji je odvrnil. — Tedaj je spodrknila stenska ura in udarila trikrat: »Bim, bim, bim.« — »No, vidiš«, je menil mož, »ura je celo trikrat povedala, da je ena...«

Kako bo prišel jud v nebesa. Dva juda sta se pogovarjala, če bi mogla priti v nebesa. Eden je popolnoma obupal, a drugi je rekel: »Jaz pa pridem v nebesa.« — »Pa kako boš to naredil?« ga je vprašal tovariš. — »Takole«, mu je ta odgovoril, »ko bom prišel pred nebeška vrata, jih bom malo odprl, pogledal notri in zopet zaprl. In potem spet tako — velikokrat. Sv. Peter bo pa hud postal, bo pa zavpil: Ven ali noter! In pojdem noter!«

Kmet in sin dijak. Kmeta je skrbelo, če je fant napravil izpit. Ker ni bilo nobenega glasu od nikoder, je brzojavil sinu: »Ali si zdelal?« — Za odgovor je plačal vnaprej in ga še tisti dan dobil, namreč: »Zdelalo me je!«

Pred sodiščem. Mlada žena s pet let starim otrokom stopi pred glavno razpravo obtožena nekega prestopka. Odvetnik jo brani, držeč njenega otroka v naročju. Otrok kriči: »Mama, mama!« — Odvetnik: »Gospodje porotniki, usmilit se, če že ne nje, pa vsaj njenega otroka. Prizanesite ji! Ali vas niti joč nedolžnega otroka ne more ganiti več?« — Otrok močno joče: »Mama, mama!« — Sodniku se otrok zasmili pa pride k njemu in ga vpraša: »Dete, zakaj jočeš?« — Otrok: »Ker me odvetnik ščiplje.«

Odvetnikov sin. Katehet razlaga nauk o nebesih in ga zaključil z besedami: »Kdor torej dobro dela, pride v nebesa. Stanko, kaj se pa zgodi s takim človekom, ki dela slabo?« — »Takega pa moj oče zagovarja«, se odreže odvetnikov sinček.

Stari Prikeržnik je bil povabljen k trgovcu Čifteku, ki je slavil rojstvo prvega fanta. Ko je prišel domov, je pravil ženi, kako nobel so jedli in pili. »Toda 13 nas je bilo.« — Prikeržnica, ki je bila sama praznoverna, a je vedela, da je mož še bolj praznoveren, je udarila z rokami: »Joj, 13. Pa si le ostal in se ne bojiš nesreče?« — »Ostal sem. Lepo sem molčal in se vsedel ter zato za dva jedel!«

Vedoželjen. Peter, bogat posestnikov sin, se še nikoli ni peljal na avtu. Ko je bil nekoč v mestu in sklenil dobro kupčijo, obrnil se je do nekega šoferja, ki je pripravljen za dobro plačilo ga domov peljati. Med vožnjo se je zgodila nesreča. Zavora je odrekla in avto je z veliko silo tresčilo v neko drevo. Peter je zletel z avta, se trikrat prekobilnil in padel na ravnokar pognojeno njivo. Ko pride k sebi, reče: »Lübi gospod šofer, jest bih samo rad vedu, keku vi to čudno reč vstavite, če ni nikjer nobeniga drevesa!«

On: »Ta klobuk je pa grozen, kaj pomenijo češnje na njem?« — **Ona:** »Ko imam pa češnje tako rada!« — **On:** »Neumnost, saj imam vendar tudi jaz arenke rad, pa si jih le ne zatakneš za klobuk!«

Priporočila se

pri nakupu blaga manufakturna trgovina

M. E. ŠEPEČ

468

Maribor, Grajski trg. št. 2

Kupuj premišljano, da kupiš po ceni a vkljub temu dobro! Najprijetneje je, ko se doma lepo ugodno sedi pred veliko ilustrirano knjigo svetovne razpošiljalne tvrdke Suttner in premišljeno izbira vse, kar se potrebuje. Tu je na tisoče predmetov za vse svrhe, katere se lahko nabavi brez vsakega rizika, ker to, kar ne ugaja, se zamenja ali pa se vrne denar. Tudi naši čitatelji lahko dobe to praktično knjigo popolnoma brezplačno, ako jo zahtevajo od svetovne razpošiljalne tvrdke H. Suttner v Ljubljani št. 902.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3. Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje najugodnejše.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Zato so naložbe v zavedu pupilarno varne.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

ŽIGA WEISS konfekcijska trgovina Celje-Gaberje 3 (v hiši g. Plevčaka)

Cenj. občinstvu uljudno naznanjam, da imam veliko zalogo najnovejšega češkega in angleškega blaga po najnižji ceni. Ravnotako izgotovljene obleke za dečke in gospode v vsaki velikosti in najnovejših krojih.

423
Deške obleke od Din 80.—, 150.—, 250.—.
Obleke za gospode od Din 300.— naprej.
Delavske obleke od Din 200.— naprej.
Nadalje lastno izdelovanje oblek po meri in najnovejšem kroju.

Malo posestvo, zidana hiša, lep sadonosnik, brajde, njiva, vse v dobrem stanju tik glavne ceste Ruše, Bezena št. 31 se zaradi selitve takoj proda. 530

Družinska hiša z vrtom na lepem kraju blizu postaje Orehova vas-Slivnica, primerna za upokojenca, se proda. Več se izve Betnavska cesta 6, Maribor. 559

Vse potrebščine

179 za

novorojenčke

L. PUTAN, Celje

Ustanovljeno leta 1898

Ponovni OBČNI ZBOR GOSPODARSKE ZADRUGE V ORMOŽU

se bode vršil dne 1. maja ob 8. uri v prostorih kletarskega društva.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. 570

Klobuke

kupite najboljše in najcenejše v

516

klobučarni Auer, Maribor, Veštinjska ul. 14

Velika izbira vseh vrst moških in deških klobukov lastnega izdelka. — Posebni oddelek za damske klobuke najnovejše mode. Popravila točno in solidno! Cene brezkonkurenčne!

POSESTVO ca 90 oralov pri državni meji se proda. Je mladi gozd, in se tudi lahko več pogozdi. — Hiše v dobrem stanju. Vpraša se pri Ivanu Prešern — Maribor, Koroška cesta 7. 561

Vabilo

na

OBČNI ZBOR

POSOJILNICE SV. ŠTEFAN
PRI ŠMARJU

ki se vrši dne 4. maja 1930 ob 3. uri popoldan v hiši gosp. Fr. Pungeršek. Spored: 1. Poročilo načelstva. 2. Računski zaključek za leto 1929. 3. Nasveti.

Načelstvo.

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. R. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obresni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

1

Glejte, to je pravi činitelj
pri pranju. Posnemajte me ter kupujte
dosledno le pravo terpentinsvo

MILO

598

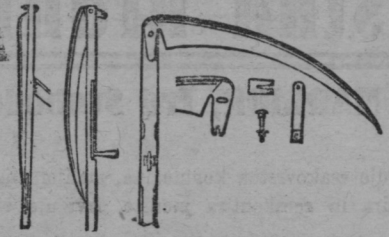
Velika razprodaja ženskih koles PEUGEOT
po globoko znižani ceni 565
pri tvrdki A. BREMEC
CELJE, Miklošičeva ulica št. 2

Sečlarsko in torbarsko delavnico sem preselil iz Slomškovega trga št. 6 na Aleksandrovo cesto št. 15. Priporočam se za izdelavo raznih konjskih oprem za lahko in težko vožnjo, dalje gonilne jermene za mlino in žage, kovčke za automobile, potnike in vzročne kolekcije, dokolnice, nahrbtnike itd. Sprejema se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. **Ivan Kravos.** 557

Ford luksuz in tovorni vozovi, novi in stari modeli, generalno reparirani v dobrem stanju poceni na prodaj. Autodelavnica Adamovich, Maribor, Tržaška cesta 8. 521

Vsled skorajšnjega konca sezone in velike zaloge znižane cene pri kurivu. Poletni premog poceni dospel. M. Korosec, Maribor, Aleksandrova c. 23. 568

FLUGS patentirane kose s kosiljem!

Glavna zaloga
za Jugoslavijo

J. VIDEMSER

Maribor, Karoščeva 36

Zahtevajte
brezplačna navodila
548 in cenke!

Vse blago ceneje

prodajati a vendar dobavljati v najboljši kakovosti more svetovna razpošiljalna tvrdka H. SUTTNER, iz razloga, ker ji to omogoča njen ogromen promet. Za samo

22 Din se dobi fino poniklano brivsko pripravo št. 12.207 z 2 ostrinama, zelo lepo izdelano. A dunajska ročna harmonika št. 13.116 z 10 tipkami, 2 basi, dvozborna, velikosti 24 x 11 1/2 cm, z 10 gubami na mehu, v lepi izdelavi stane samo

168 Din po povzetju ali če se denar vpošlje naprej, brez vsakega rizika, ker to, kar ne ugaja se zamenja ali pa se vrne denar.

Glazbila, pašče za dame, žepne nože, gospode in otroke, b ivske potrebščine, perilo, jekleno robo, čevlje, obleke, kuhinjske predmete, nogavice, igrače in tisoče raznih predmetov za vse namene v veliki novi ilustrirani domači knjigi. 1466

Tudi vi dobite brezplačno to knjigo, ako jo z dopisnico zahtevate od svetovne razpošiljalne tvrdke

H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠT. 932.

Pazite na

zaščitni znak.

Umni vinogradniki uporabljajo modro galico

„MARENGO“

Glavno zastopstvo: Z. A. FISCHER, ZAGREB,
Hatzova ulica 10. 496 Zajamčena čistoča: 98/99%

Pohišstvo — Preproge

posteljina, obožki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištoena tkanina i. t. d. najboljše in najceneje pri **Karlu Preis**

Brezplačni ceniki! **Maribor, Gosposka ulica 20**

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192